

Izhaja, izvzemli ponedeljek vsak dan zjutraj. Uredništvo...
Asiškoga št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo...
Prof. F. Peric. Lastnik: Iškica na edinost. Tisk tiskar...
maša za mesec L 7. — 3 mesece L 20. — pol leta L 32. — in celo leto L 50. —
Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent.
osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov
mm po L 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.— Oglasi
naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica
sv. Františka Asiškoga št. 20, I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Prekulturni smo!

V glavnem glasilu fašistovske stranke «Il
Popolo d'Italia» od 30. avgusta t. l. se je
oglasil neki gospod Michele Risola s pri-
spevkom svoje modrosti k perečemu vpra-
šanju učnega jezika na ozemlju drugo-
rodcev.
Fašizem je — tako pripoveduje — nekaj
mesecev zanemarjal to vprašanje, ker je
bil zaposlen z drugimi bolj važnimi stvarmi.
To dejstvo so izkoristili drugorodni
«politikanti», da so to vprašanje predočali
kot silno važno državno vprašanje. V resnici
pa je italijanska država že resila to
vprašanje in gre le za to, da se ta rešitev
še spopolni v skladu z interesi narodne
družbe in države. Pripoveduje, kako da v
političnem življenju drugorodcev duhovnik
in učitelj tvorita vez med «politikantskimi
advokati» v Trstu in Gorici in pa prebival-
stvom na deželi. In sotrudniki so tudi —
komunisti! In pripominja, kako da narodna
vlada ni odpravila skoro nobenega teh
učiteljev. To pa radi posebnih dogovorov
z Jugoslavijo na eni in pa radi svoje poli-
tike postopnega absorbiranja drugorodnih
skupin v italijanski rodbini na drugi strani.
Toda Julijska Krajina in Počadije sta v Ita-
liji in narodni jezik za vse ljudi v mejah
Italije more biti le italijanski, pred vsem
pa kot učni jezik. Zato se morajo vsi učitelji
usposobiti za pouk v italijanskem je-
ziku. S temi odredbami dokazuje narodna
vlada — naglašja modri Risola — da ne
misli na odstranitev drugorodnih učiteljev,
marveč jim nudi možnost za definitivno
nameščenje. In učitelji so — pripoveduje
dalje — z veseljem pograbilo po tej priliki
in se priglasili k izpitu usposobljenosti za
poučevanje v italijanskem jeziku. Mnogi so
se začeli tudi živo zanimati za italijansko
literaturo. To pa je, kar silno vzemirja
skupine drugorodnih «inteligentov» — Ri-
sola sam je postavil te besede med navede-
nice — ki se zbirajo v raznih združenjih
in po uredniških drugorodnih glasil, ker
vedo, da so taki učitelji zanje izgubljeni.
In z njimi izgubljene so tudi nove genera-
cije, ker — kakor učijo izkustva — otroci
lažje razumevajo jezik svoje nove domo-
vine, če ga uči učitelj njihovega plemena.
Od tod — tako razlaga g. Risola — drugo-
rodna žurnalistična kampanja, na katero
opozarja «Popolo d'Italia», ki da je pre-
vara v izključno politične namene. V resnici
pa se ne udeležujejo te kampanje ne
učitelji, ne prebivalstvo. Krik drugorodnih
«inteligentov» dokazuje, da so ukrepi
vlade izdatni.

Poslušajte le, kaj piše! Ljuti so, ker je
vlada drugorodne dijake na srednjih šolah
oprostila od taks. V kak namen? S šolo in
kulturo hoče posepeševati — asimilacijo!
G. Risola pa meni, da je to nož, ki reže na
dve strani in ki more postati nevaren za
italijanstvo. Zakaj? Drugorodna mladina
da je kar navalila, na srednje šole v Gorici,
tako da tvori osemdeset odstotkov vseh
učencev. Med njimi da so otroci tudi takih
družin, ki so še nedavno pošiljale otroke
preko meje v tamošnje narodne šole. Tako
da se ustvarja srednja slovenska buržoaz-
ja, ki da je dosežaj ni bilo nikoli. (Zopet
dokaz, kako pisec otepa z resnico). Kdo
more vedeti — tako vzklika Risola —, v
kake namene bodo mladi drugorodci po-
rabljali orožje kulture, ki se jim sedaj daje
brezplačno? Dočim da je bil obisk srednjih
šol in «vzhodne Furlanije» pod prejšnjim
redom neznan (tudi to ni res), je pa
danes prevleči, skoro pretiran. Tu da de-
luje spretna propaganda, ki navaja napram
srednjim šolam tudi družine, ki ne bi bile
nikdar mislele na to.
Kaj pomeni to? Ali se je morda v prših
drugorodnih rovarjev iznenada vzbudila
ljubezen za italijansko šolo? G. Risola se-
veda ne veruje tega. Dolgo se je mož trudil,
polil in zvijal, predno se je dokopal do
tega, da je postal — odkritičen. Preveč
učakeljne mladine imamo mi, prekulturni
smo! Zato naj se ne izobražujemo niti na
podlagi italijanskega jezika! Tema naj bo,
ako naj svetijo zvezde raznih — Risola!
Pa naj pridejo zopet s svojimi deklamacijami
tisti, ki opravičujejo sedanje postopanje
z drugorodci s pretveznim namenom —
širjenja kulture! Zardeti mora — kakor
smo že rekli — vsak kulturen človek
spričo dejstva, da se v kulturni državi iz-
vestni ljudje bojijo — kulturnosti držav-
ljanov!

Pričetek operacij za dvajset podmornik „Veniero“

Stevilni potapljači raziskujejo morsko dno.
Počastitev potopljenih mornarjev.
SIRACUSA, 5. Pripave za dvignitev pod-
mornika „Veniero“ so že v polnem teku. Ka-
kih 40 potapljačev z raziskuje morsko dno
pri rtiču Capo Passero, kjer baže leži pod-
mornik, prevrnjen med dvema skalama v glo-
bočini 92 metrov. Strokovnjaki predvidevajo,
da bodo dela za dvignitev radi močnega mor-
skega toka zelo težavna. Vendar pa je upanje,
da se bodo tozadnje operacije posrečile.
Treba je le natančno ugotoviti mesto, kjer
leži podmornik. Pri rtiču Muro di Porco pri-
hajajo še vedno na površje široki madeži olja
in nafte. Pojavljajo se tudi vedno novi značji
mehurčki, iz česar je mogoče z gotovostjo
sklepati, da leži potopljeni podmornik na tem
mestu.
Danes popolnane je odpulilo iz lukašnega
pristanišča na mesto katastrofe brodogve-
lahkih vojni ladij, da izkaže potopljenim mor-
narjem poslednjo čast. Brodogve je tvorilo 19
podmornikov, en rusilec ter precejšnje šte-
vilo drugih manjših ladij. Na mestu, kjer
se je potopil „Veniero“ so spustili z ladij v
morje številne vence, ki so jih mornarji po-
klonili mrtvim tovaršem. Tekom ganljive ce-
remonije je posadka na ladjah stala v polo-
žaju «pozor!» dočim so na vseh ladjah tulile
sirene.

Odpust vojakov letnika 1904

RIM, 5. Včerajšnji «Giornale militare uf-
ficiale» (vojaški uradni list) je objavil red
odpuščanja vojakov letnika 1904, ki so do-
služili predpisano dobo tekom 20. oktobra
t. l. Odpuščanje se bo pričelo s 1. oktobra.
V tem času bodo odpuščeni tudi vojniki, ki
so pred vpoklicem pod orožje obiskovali
vojaški tečaj in so bili radi tega vpoklicani
tri mesece pozneje. Vojaki, ki so prišli
pod orožje posamezno po končanem vpo-
klicu letnika 1904, — po 20. maja 1924. —
bodo odpuščeni, čim bodo doslužili pred-
pisano dobo, ki znaša 17 mesecev.
Vojaki, ki se nahajajo na bolniškem do-
pustu, bodo odpuščeni po dovršitvi do-
pusta. Ne bodo pa odpuščeni vojniki, ki se
nahajajo na izvanrednem dopustu s pod-
poro in ki čakajo na likvidacijo penzije.
Končno bodo odpuščeni, ne da bi se mo-
rali prej vrniti k svojim oddelkom, vsj
vojniki, ki se nahajajo na navadnem ali na
katerisibodi drugem dopustu.

Jugoslovanski učenjaki v avdienci pri nauč- nem ministru Fedele

RIM, 5. Naučni minister Fedele je sprejel
danes v posebni avdienci profesorja Pavla
Popovića, rektorja beograjske univerze, pri-
znanega profesorja jugoslovske literature,
ki je bil v spremstvu profesorja Mijodraga Ri-
stića. Med ministrom se je razvil se je razvil
dolga, prisrčen razgovor, v katerem se je raz-
pavljalo o kulturnih odnosih med Italijo in
Jugoslavijo in kako bi bilo mogoče te odnose
še pgladiti.

Odkritje komunistične centrale v Rigi 78 komunistov aretiranih.

RIGA, 5. Policija je odkrila včeraj tajno ko-
munistično centralo, ki je delovala po navo-
dilih iz Moskve. Pri hišnih preiskavah so
pro našli številno korespondenco, manifeste,
propagandne brosure in akcijski načrt za bližnje
volitve. V zvezi s tem odkritjem je policija
aretirala 78 komunistov.

Prihod jugoslovske mornarice v Selce

SELCE, 5 (izv.). Danes je prispela semkaj
jugoslovska mornarica, pod poveljstvom
admirala Price. Vse mesto je razsvetljeno.
Ker biva tukaj prestolonaslednik Petar, se
računa, da pride jutri v Selce tudi kraljica
Marija. Prestolonaslednik obhaja jutri svoj
rojstni dan.

Italijanski protest radi neprimerne postopanja z italijan- skimi delavci v Jugoslaviji

BEOGRAD, 5. (Izv.) Italijanski odprav-
nik poslov je posetil danes poslanika dr.
Rybača in je v imenu italijanske vlade pro-
testiral proti šikaniranju italijanskih de-
lavcev pri jugoslovskih podjetjih. Rekel
je, da se nahaja v Italiji več jugoslovskih
delavcev, ki se jih trpi kljub nettunskim
konvencijam. Dr. Rybač je zagotovil ita-
ljanskemu odpravniku poslov, da se slšni
slučaji ne bodo več ponovili.

Kralj Aleksander na Velesajmu

LJUBLJANA, 5. (Izv.) Danes ob 17. uri
in pol je prišel z Bleda v spremstvu kneza
Pavla in prvega adjutanta generala Hadži-
ča kralj Aleksander in se takoj podal na
velesajem. Obiskal je vse paviljone in si z
velikim zanimanjem ogledal razstavljene
predmete. Kralj se je mudil na velesajmu
nad 1 uro in pol in se je zelo laskave iz-
razil o krepkem razvoju slovenske indu-
strije in obrti.

Pred velesajmom je tvorila špalar tisoč-
glava množica in je priredila kralju navdu-
šene ovacije pri odhodu.

Seja ministrskega sveta

Dovoljenje krediti za popravo lokomotiv
BEOGRAD, 5. (Izv.) Danes popoldne se
je vršila seja ministrskega sveta. Ministr-
ski svet se je bavil s tekočimi zadevami.
Dovolil je znatne kredite za popravila lo-
komotiv.

Pribevič v Kninu

KNIN, 5. (izv.) Danes zjutraj je prispel sem-
kaj na demokratsko zborovanje Pribevič.
Kmetje so mu priredili lep sprejem. Zvečer
je imel Pribevič govor, ki so ga kmetje zelo
navdušeno odobrvali.

Vestj o snovanju novega opozicijskega bloka demotirane

BEOGRAD, 5. (Izv.) Davidovičeva stran-
ka javlja: Vesti, da se snuje nov opozi-
cijski blok na inicijativno demokrov, so
neresnične. Gre le za to, da ostanejo mu-
slimska stranka, Hrvatska Zajednica in
demokrati v ozkih stikih.

Bolgarski razbojnik Petar Jarlov ubit

BEOGRAD, 5. (Izv.) Uradno se potrjuje
vest, da je bil prošli bolgarski krvoloč
Petar Jarlov, ki je vodil komitaške vpa-
de na jugoslovske ozemlje, v resnici ubit.
Bolgarska vlada se je odločila k temu ko-
raku, tako pravijo v nekaterih bolgarskih
krogih, da se lahko opraviči pred Dru-
štvom narodov, da je zunanji minister Kal-
fov res držal besedo, ki jo je dal zastop-
niku jugoslovske vlade Rakiću v Sofiji.

Seja bolgarskega ministrskega sveta Kalfov potuje v Zenevo

BEOGRAD, 5. (Izv.) Danes popoldne je
potoval čez Beograd bolgarski zunanji
minister Kalfov na zasedanje sveta Društva
narodov v Zenevo. Od njegovega spre-
mstva se je dočnalo, da se je včeraj vršila
seja bolgarskega ministrskega sveta, na ka-
teri je Kalfov orisal zunanji položaj Bol-
garske. Ministrski svet je dal Kalfov po-
sebna navodila za slučaj, da obnovi Grčija
pred Društvom narodov svoj predlog glede
balkanskega pakta.

Zasedanje sveta Društva narodov

Nepopustljivost britanske in turške delega-
cije v mosulskem vprašanju — Razprava
glede odprave finančne kontrole nad Av-
strijo

ZENEVA, 5. Svet Društva narodov je
poveril na včerajšnji seji posebnemu od-
boru nalog, da prouči britanske in turške
ogovore glede mosulskega vprašanja, kajti
obe prizadeti stranki sta nastopili nepo-
pustljivo v tem oziru. Radi nepristranosti
so bili poklicani v ta odbor delegati treh
držav, ki niso nikakor interesirane v Ori-
entu. To so švedski delegat Uden, špan-
ski delegat Quinones da Leon in uruguaj-
ski delegat Guani. Na ta način je bilo mo-
sulsko vprašanje začasno odtegnjeno javni
diskusiji.

Nato je svet Društva narodov prešel k
avstrijskemu vprašanju. Podlaga diskusije
je nudilo poročilo gospodarskih izveden-
cev Laytona in Ristona, ki sta bila od Dru-
štva narodov pooblašena, da proučita
avstrijsko gospodarsko stanje. Delegata sta
ugotovila, da se avstrijsko gospodarstvo
čimbolj krepi in to dejstvo tvori odločilen
argument proti spojitvi Avstrije z Nemčijo.
Zdi se pa, da navedena delegata nista do-
vršila komplicije svojega poročila glede
avstrijskega gospodarskega stanja, ker do
sedaj ni še bilo objavljeno. Včeraj se je
vršila prva tajna seja delegatov, ki tvori-
jo avstrijski komite. Seji je predsedoval Pain-
levé. Navzočni so bili tudi avstrijski zu-
nanji minister dr. Mataja, generalni komi-
sar Zimmermann, predsednik finančnega
komiteja Dubois in oba gospodarska stro-
kovnjaka Layton in Riston.

Clani komiteja so se po poročilu od Zim-
mermanna in obeh strokovnjakov načeloma
izrekli za čimprejšnjo odpravo finančne
kontrole nad Avstrijo. Zadeva glede od-
prave kontrole se je izročila finančnemu
in gospodarskemu komiteju. Verjetno je,
da bodo posvetovanja gospodarskega in fi-
nančnega komiteja trajala še približno en
teden.

Zaključitev mirovnega kongresa v Parizu Nemški delegati proti ženevskemu proto- kolu

PARIZ, 5. 24. mednarodni mirovni kon-
gres je danes zaključil svoja dela. Odobril
je resolucijo, ki priporoča Društvu narod-
ov, naj ne zavrže ženevskega protokola,
kateri, čeravno nepopoln, predstavlja pri-
merne garancije za ohranitev svetovnega
miru. Razprave na kongresu so bile me-
stoma precej burne.
Nemški delegati so se izrekli proti pro-
tokolu in zatrjevali, da pomeni sistem
sankcij novo obliko zakonito in medna-
rodno odobrene vojne.
Nemški delegati bi priznali ženevski pakt
le tedaj, če se izvrši popolna svetovna raz-
orožitev. Tudi angleški odposlanci se niso
pokazali naklonjene v ženevskem proto-
kolu vsebovanim sankcijam. Eden izmed
njih je zahteval, da Društvo narodov raz-
veljavi nekatere določbe versailleske mi-
rovne pogodbe, ki ogrožajo evropski mir.
Pri glasovanju se je večina delegatov izja-
vila za ženevski protokol.

Praznovanje 200-letnice ruske akademije znanosti

LENINGRAD, 5. V zadnjih dneh so prispeli
semkaj množičevni inozemski delegati, da
prisostvujejo svečanostim ob priliki dvesto-
letnice akademije znanosti. Maksim Gorki je
poslal iz Italije posebno pismo in obžaluje,
da se ne more udeležiti leningradskih sveča-
nosti. V nadaljnjem piše: «Imel sem priliko
opazovati in občudovati heroizem utemelji-
teljev ruske znanosti, ki so prenašali v letu
1919 in 1920 mraz in lakoto. Videl sem, kako
so delali in umirali. In ti doživljaji so me na-
pohnili s čustvom najglobočjega spoštovanja na-
pram navedenim junakom svobodne misli,
Maksim, da so ruski znanstveniki s svojim
življenjem in delom v letih blokiranja Rusije
dali najlepši vzgled samozatajevanja vsemu
svetu. O teh letih neizmernega trpljenja bo
pisala zgodovina.»
Svečanostim dvestoletnice akademije znan-
osti bo sledilo praznovanje petindvajsetlet-
nice akademskega dela 48 veteranov znanosti.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, dne 4. septembra.

Najbolj karakterističen znak naše seda-
nje politične situacije je, da se povsod čuti
potreba po fuziji strank, po okrepitvi na-
ročne fronte in po likvidaciji malih strank,
ki v velikem boju o notranji ureditvi države
ne vadrževajo pritiska velikih strank. Ta težnja
po koncentraciji sil se naravno zlasti kaže
na kongresnih strank, ki se vrše v tem me-
secu pred otvoritvijo zasedanja skupščine.
Kot prvi je zboroval zemljoradniški kon-
gres in glavna ter skoraj edina pomembna
točka njegovega dnevnega reda je bila:
Vprašanje fuzije s Hrvatsko seljačko stran-
ko. Za fuzijo so bili v pretežni večini zem-
ljoradniki iz prečanskih krajev, predvsem
Vojvodini in Bosanci. Proti fuziji pa so
bili Srbi in Ličani pod vodstvom dokto-
rja Lenaca iz Ogulina. Po dolgotrajni,
mestoma zelo burni debati se je kongres
izrekel proti fuziji z Radičevno stranko, odo-
bril pa prestop slovenskih kmetincev v Ra-
dičevno stranko. Ze samo to zadnje dejstvo
pove dovolj jasno, da ni bila fuzija odklo-
njena iz našelnih vzrokov, temveč le iz
taktičnih. Kajti če smejo kmetijci iz takti-
čnih vzrokov postati radičevci, potem tudi
za druge zemljoradnike ne more biti načel-
ne zapreke.
Fuzija je bila torej odklonjena le iz takti-
čnih ozirov in v prvi vrsti vsled tega, ker
je radičevci niso hoteli. Ni sicer običajno,
da bi se kaka stranka branila s fuzijo po-
množki svoje vrste, toda Hrvatska seljačka
stranka je bila v to prisiljena. Če bi se
namreč izvršila fuzija zemljoradniške stran-
ke z radičevci, potem bi bila v Jugoslaviji
postavljena seljačka fronta in sicer tako
močna fronta, da bi morala stremeti za
vlado. Vsled tega bi bila nujna ost seljačke
fronte naperjena proti radikalom, ki so to
tudi dobro čutili. In povedali so tudi od-
krito, da je sporazum v tistem hipu, ko bi
se radičevci izjavili za enotno seljačko
fronto, definitivno pokopan. St. Radić je
imel torej samo eno izbero: ali z zemljo-
radniki in za seljačko fronto ali z radikali
in za sporazum. S kmetjskega stališča bi
moral biti za seljačko fronto, s hrvatskega
in lastnega strankarskega stališča pa je
mogel biti edino za sporazum.
Če bi se ločil od radikalov, potem bi pri-
znan, da je bila njegova dosežanja politika
napačna in ljudstvo bi dejalo, da ne ve kaj
hoče. Programatično bi bilo sicer silno
razumljivo, če se seljačka stranka izreče za
seljačko fronto. Toda v Jugoslaviji še dolgo
nismo tako politično daleč, da bi programati-
čne točke bile odločilne. Pri nas so oseba-
na in praktična vprašanja še vedno odločil-
na. In dalje treba pomisliti, da je nemogoče
pri kmetu dosti izpreminjati politike. Ko se
je reklo hrvatskemu kmetu, da se s HSS
sporazumela z radikali zato, da odleže iz
vlade «batinaš» in da bo konec preganjanja
po hrvatskem selu, je to hrvatski kmet raz-
zumel in zato to priliko tudi odobril. Če bi
se mu pa sedaj naenkrat reklo: nismo se
s pravimi sporazumeli, mesto z radikali se
moramo sporazumeti z zemljoradniki, po-
tem bi občutil hrvatski kmet v tem nesre-
čnem in zadvolnil bi, če so zemljoradniki
«ta pravi». In to tem bolj, ker se ve, da
bodo radikali zmagali tudi pri prihodnjih
volitvah, dočim je zelo dvomljivo, če bodo
zemljoradniki obdržali svoj edini srbijski
mandat. Na eni strani je bila realna po-
litična sila, na drugi pa samo teoretična
ideologija. Ni čuda, če se je Radić odločil
za realno politiko in izjavil, da se HSS ne

more fuzionirati z zemljoradniki, ker ne
more dopustiti, da bi se druge stranke
opomogle na račun HSS.
In Radičevu odklonilo stališče je bilo
merodajno, da je padla fuzija zemljoradni-
kov s HSS v vodo in nobena druga stvar.

Za zemljoradniki pride kongres Jugoslo-
vske muslimanske organizacije. Kongres
se bo vršil v znamenju fuzije z Davidovi-
čevno demokratsko stranko. Glavni zadržek
za fuzijo je, da je muslimanska organiza-
cija ustvarjena na verskem geslu. Poleg
tega pa igra veliko vlogo tudi praktični ozir,
da se bodo muslimani s fuzijo z demokrats-
ko stranko postavili tako zelo na opozici-
jono stališče, da jim more to samo škodo-
vati. Položaj muslimanov v Bosni je
namreč nad vse težaven. Večina od njih je
orijentirana v hrvatskem smislu in že zato
je Radić muslimanski organizaciji neva-
ren. Še težje pa je stališče muslimanske or-
ganizacije s socialnega stališča. Nižji sloji,
da rabim ta izraz, so silno dostopni Radi-
čevi agitaciji, dočim vpliva na višje politi-
čni moč radikalov, ki vedno bolj veljajo
kot prava jugoslovska konservativna
stranka. Brez vsake opore z druge strani se
muslimani jasno ne morejo uspešno proti-
viti pritisku močne radičeve stranke od spo-
jad in močne radikalne stranke od zgoraj.
Ker voditelji J. M. O. to uvidevajo, zato je
prišlo vprašanje fuzije z demokratsko
stranko na dnevni red. Popolnoma jasno pa
je tudi to, da ne ostane muslimanska stran-
ka v slučaju fuzije intaktna in da izgubi
veliko število pristavev. Mislim, da bo
odločila na muslimanskem kongresu samo
ta kalkulacija, če bi bile izgube v slučaju
fuzije prevelike. Če pa voditelji J. M. O.
upajo, da bodo mogli preprečiti prevelik beg
iz stranke, potem je fuzija z davidovičevci
nad vse verjetna. ***

Prilavljajo pa se še nadaljne fuzije.
Hrvatska Zajednica ne more ostati osam-
ljena. Njenih 6 poslancev ne more v parla-
mentu igrati nobene vloge, pa čeprav so
med njimi odlični politiki kot dr. Bazala,
dr. Lorković, dr. Polić in dr. Trumbić.
Hrvatska Zajednica je skušala okrepiti
svoje stališče z združitvijo z radičevskimi
disidenti. Namera se je ponesrečila, ker
niso mogli iti disidenti z njo. Ze itak je njih
stališče obupno težko. Če bi pa sedaj šli še
z zajednico, z gospodo, kakor pravita Radić
in hrvatski kmet, potem vedo oni, da so de-
finitivno deigrali in da se ne smejo na selu
niti pokazati. «Jutarnji list» je pisal v zvezi
s tem, da se hočejo zajedničarji fuzionira-
ti s samostojnimi demokrati. Bil je to
dovtip, ki je dokazoval samo težaven po-
ložaj zajedničarjev. Toda z resnico ni bil v
sorodstvu. Pač pa se v zadnjem času go-
vorilo o fuziji zajedničarjev z demokratsko
stranko in ta fuzija je verjetna. Odgovar-
jala bi stanovski strukturi stranke, odgo-
varjala njenemu opozicijskemu stališču
in v gotovi meri tudi njeni ideologiji. Toda
federalizem bi moral Hrvatska Zajednica
pokazati tudi v tem slučaju in resignirati
s tem na svoje glavno geslo proti Radiću.
To je edina ovira, da tudi s to fuzijo ne
bo šlo gladko, dasi je Hrvatska Zajednica
v tako težavnem položaju, da ne absolutno
gotovo izgubila bitko, če se ne nasloni na
kako drugo stranko.

Fuzija je torej najbolj markantno geslo
sedanje politične situacije, ki se vedno bolj
bliža dvostrankarskemu sistemu. Na eni
strani radikali z radičevci, na drugi demo-
krati, vse drugo pa postane prej ali slej
brez večjega pomena. Srbijski politični
sistem je na tem, da se uveljavljati v pre-
čanskih krajih. Je to dokaz silne zmožnosti
srbijskih politikov in podrejene zmožnosti
prečanskih.

Da pa pride do dvostrankarskega siste-
ma, je treba rešiti še eno vprašanje in sicer
vprašanje odnošajev med radičevci in ra-
dikali. Ali koalicija, ali fuzija? Koalicija je
že izvršena, vprašanje fuzije pa je spro-
ženo. Kam pa gre smer politike obeh strank,
o tem pa prihodnjic. R. S.

Konferenca praktičnega krščanstva po vojni

Ze v nedeljo smo poročali, da so se sestali
v Stockholmu zastopniki vseh krščanskih
cerkva razen katoliške. Tedaj smo rekli, da
se je konferenca omejila na razmotrivanje o
splošnih vprašanjih, ki so v tesni zvezi z
zadajo svetovno vojno. Razvoj konferenca
je pokazal, da ni šlo morda za ustanovitev ka-
kega bloka vseh protestantskih in pravoslav-
nih cerkva, ki bi bil naperjen proti katoliški
cerkvi.

Konferenca se je izrekla predvsem proti
vojni, kar je razvidno iz naslednjega proglasa,
proti kateremu je glasoval samo en udele-
ženec.
«Nalagamo cerkvam v dolžnost, da izrazijo
z nami svoj strah pred vojno in da z nami po-
udarijo, da je vona popolnoma nesposobna,
da poravnava mednarodna nasprotja. Vabimo vse
cerkve, da molijo v svojih molitvah za izpol-
nitev svetopisemske obljube: «Pod kraljeva-
njem princa miru se bosta srečala usmiljenje
in resnica, pravica in mir se bosta poljubila.»
«Nikakor nismo hoteli napovedovati gotovih
rešitev in potrditi svojih bratskih razmo-
trivanj z kristjane. S svojim pozivom se obra-
čamo na krstjane, toda mi priznavamo s hva-
ležnostjo, da imamo veliko zaveznikov za
našo sveto stvar; računamo z idealno mladino
naših dežel; mi vemo, kako veliko je njeno
navdušenje za potrebno preobrazbo sedanjega
socialnega reda, in goreče želimo, da se strne
okoli Mesijevega praporja v okvirju cerkve.
Ta (cerkev) jih vabi kot prostovoljce in jih
pričuje.»

II podestà

Ta beseda je prila zadnje dni v modo. Po zadnjem zasedanju ministrskega sveta je postal «podestà» predmet novih polemik med režimskim in opozicijskim tiskom. Vprašanje se postavlja enostavno tako-le: Ali «sindaco» ali «podestà»? Gre torej za vprašanje ustroja in uredbe občinske uprave. «Sindaco» je navadni župan, ki ga izvolijo občinski svet, kateri je s svoje strani voljen od občinarjev. Tudi «podestà» je župan, načelnik občinske uprave, toda razlika med enim in drugim je ta, da «podestà» bi ne volili občinarji sami po svoji volji, temveč bi ga imenovala vlada kot stalnega državnega uradnika, kakor n. pr. prefekta, podprefekta in druge javne služabnike.

«Podestà» ni nič novega v zgodovini uprave italijanskih občin. V prejšnjih stoletjih so se imenovali tako načelniki italijanskih mestnih občin. Posebno važno vlogo so igrali ob času neštivilnih italijanskih republik v srednjem veku. V Nemčiji so bili takomenovani «Bürgermeister» (Bürgermeister). Njihova oblast se je ustanovila že v 13. stoletju, in sicer je izšla iz borb trgovskega in obrtniškega dela meščanov proti oblasti poveljstva in cerkvenega plemstva. Cesarji so cenili gospodarsko moč teh stanov in zato so jim priznali končno pravico, da si smejo voliti «bürgermeister». S tem je bila oblast plemstva nad mesti odpravljena in so postale mestne uprave popolnoma neodvisne. Ko so se pozneje obnavljale dežele in z njimi deželne oblasti, so si te poslednje počasi zopet pridobile «bürgermeister». Poznejše ustave so potem stalno izpopolnjevale in utirjale oblast dežel.

Le mesta pa so imela svoje «podestà», medtem ko so bile vasi pod neposredno oblastjo plemstva. Moderno upravno uredbo na podlagi občinskih upravnih enot so pri nesle šele ustave v prvi polovici prejšnjega stoletja. V Italiji se je sprejel francoski upravni sistem (občina-pokrajina-država). Načelnik moderne občine je voljen župan (sindaco).

Po zadnjih manifestacijah v fašistovskem taboru bi se dalo sklepati, da je začel «sindaco» odigravati svojo vlogo. Kakor smo poročali že večerj, je glavni tajnik fašistovske stranke na sestanku fašistovskih senatorjev in poslancev v Rimu odkrito izrazil svojo antipatijo napram občinskemu volitvam in na drugi strani svoje dopadeno nad režimom občinskih komisarijev, kateri naj bi pripravila za povrnitev k režimu poteštator (podestà).

Kako bi izgledal ta novi občinski režim in iz katerih razlogov so se fašisti odločili zanj? — o tem nas pouči članek, ki ga je objavilo pretekli četrtek glavno fašistovsko glasilo «Popolo d'Italia» pod naslovom «Ben venga il Podestà» (Le naj pride poteštator). Med razlogi se navajajo predvsem dejstvo, da je sedanji francoski sistem za italijanske razmere neprimeren. Dalje so tudi posledice občinske uprave na podlagi tega sistema skrajno kvarne. Uprava modernih občin je tako za otatana stvar, da je voljeni župani ne morejo razumeti, ker so po večini občin navadno neizobraženi ljudje, tako da ne morejo zmagovati tolike naloge. Na drugi strani pa da ustvarjajo občinske volitve nevarne razdore med občinarji, razdore, ki so vedno na škodo uprave. Končno je občin preveč in zato so večinoma premajhne, tako da ne morejo prenašati večjih stroškov, ki jih zahteva moderna občinska uprava.

Zato: «Ben venga il Podestà», t. j. z drugimi besedami temeljita reforma sedanje občinske uprave. V ta namen naj bi se občine razdelile v tri kategorije: 1.) Občine z najširšo avtonomijo. To bi bile velike mestne občine, ki so v gospodarskem, socialnem in finančnem pogledu na taki višini, da se lahko samostojno upravljajo brez vsake druge kontrole razen potam javnega mnenja in tiska. 2.) Srednje občine, ki niso dosegle take stopnje razvoja, tako da je nad njimi potrebna kontrola prefekture in pokrajinskih upravnih odborov. 3.) One občine, ki niso sposobne, da bi se same upravljale in katere morajo zato imeti posebnega skrbnika, ki bo direktno odvisen od države.

Režim poteštator bi veljal potemtakem le za zadnjo kategorijo. In članek dostavlja, da bi taki občinski državni uradniki ali «podestà» ne smeli biti domačini, temveč uradniki, ki bodo odgovarjali za svoje delo direktno državnim oblastvom. Glede stroškov za vzdrževanje «poteštator» si po mnenju članarjani ni treba delati skrbi. Po štiri pet in tudi po deset občin naj se združi v eno in potem bo sredstev dovolj in uprava boljša, ker bo v rokah usposobljenega upravnega uradnika. Članek zaključuje: «Naj pride torej podestà, in sicer hitro in naj bo dobrodošel».

Ti posnetki nam jasno kažejo, v kateri smeri gre sedanja agitacija za preuredbo občinskih uprav. Ako pride «podestà» — in Farinacci se je izjavil zanj! — potem si moremo takoj predstaviti tudi položaj, ki se obeta našim občinam. Gotovo ne bodo figurirale ne v prvi ne v drugi kategoriji, temveč v kategoriji onih občin, ki se ne znajo same upravljati, ki jim je treba dati kr. komisarja ali podestà. V novih pokrajinah bi ostale voljene občinske uprave le po nekaterih mestnih italijanskih občinah. Na ta način bi doživle naše občine od nekdanje sem že tretje «spremenjenj». Od avtonomne občine, kot smo jo imeli pred vojno, smo pršli na upravno občino s «sindakom», a sedaj se nam obeta — podestà, ki ga ne bodo volili občinarji, temveč ga bo imenovala vlada kakor vsakega drugega uradnika.

In ne more se reči, da bi tudi to ne bila — evolucija!

Splošno premeščenje slovenskih železnicarjev

Že nekaj dni se širi vest, da je železniska uprava pripravila odloke o premeščitvi večine železnicarjev slovenske narodnosti iz novih pokrajin v stare. Na stotine družin bo tako obsejano, da bodo morale zapustiti svoje domače kraje in se preseliti v notranjost države. Udarec, ki zadene s tem železniske službenice in njihove družine, je nepopisen. Prizadete mora raniti tem občutnje, ker je tako premeščenje povsem nepotrebno, da celo tudi v očitnem nasprotju z interesi službe same, ker je pač znano dejstvo, da je službovanje v domačem kraju eno izmed najzadostnejših bodril k vneim in vztrajnosti. Celotno glede vojaške službe se da to neovzdržno trditi in dokazati. Taki ukrepi se dajo po vsem tem razumeti je kot kazenske odredbe. Razumeti in tolmačiti morda da, toda v nobenem slučaju upravičiti. Kaj naj bi bili zagrešili ti nesrečniki, da si nakopljejo take skrajno neprijetne in odijozne posledice?

Iz vseh teh razlogov smo smatrali te govornice za neverjetne in zato nismo hoteli o njih poročati, ker nismo hoteli riskirati, da bi prizadete slučajno brez potrebe razburjali. Tudi se nam je zdelo nemogoče, da bi ne bila železniska uprava obveščena, kako grozen gospodarski udarec bi pomenil tak ukrep za železnice. Premnogi med njimi imajo tu svojo hišico, koček zemlje, s čimer dopolnjuje svoje dohodke in skušajo izboljšati svoj gnotni položaj. S premeščitvijo bo vse to uničeno. Kako naj prizadeti zapustijo svoje hiše in koček svoje zemlje? Ali jo morajo prodati, ali se morajo družine umetno ločiti in živeti na dve strani!

Iz vseh teh razlogov, kakor rečeno, nismo mogli verjeti in zato tudi nismo poročali. Sedaj pa se nam govornice žal potrjujejo. Kakor smo zvedeli v uradu političnega društva «Edinost», je naš poslanec dr. Wilfan že posredoval s tozadevnim vprašanjem pri pristojnem ministrstvu v prid kruto prizadetim železnicarjem.

Ujedninitenje tarifov na Jadranu

V zainteresiranih čehoslovških krogih se zahteva, naj se tudi Čehoslovška udeleži konference, ki se bo vršila dne 22. septembra v Budimpešti, na kateri se bodo vršila pogajanja med Madžarsko kraljevino SHS in Italijo o ureditvi tarifov na Jadranu. Čehoslovška naj stopi v pogajanja z Jugoslavijo, da si zagotovijo isto pobiljšico, ki jih na teh pogajanjih doseže Madžarska. Trgovski krogi bodo posredovali pri merodajnih oblastih in bodo opozarjali na to, da se v zadnjem času izvoz čehoslovškega železa in železniceke blaga v Jugoslavijo manjša, ker vsled dragih železnih tarifov prihaja angleško blago na Sušak in Reko za znatno nižjo ceno nego pa čehoslovško. Istotako je tudi s steklom.

Iz urada Pol. dr. «Edinost» v Trstu

V zadnjih štirinajstih dneh je začelo naše časopisje zopet obravnavati važno stvar vojniškoodškodnega vprašanja. To pot gre za previzkooodmerjene in tudi izplačane predume od strani Zveznega kreditnega zavoda za povzdigo Benetkah in od drugih zavodov. Finančna intendenca pošilja vojnim oškodovancem pisma, v katerih jim nazažnja, da jim je bila likvidirana vojna oškodovina in jih zato poziva, v slučaju preveč izplačanih predumov, da jih takoj poravnajo zavodu.

Vidimo iz slučajev, ki so nam bili predloženi, da gre za naravnost ogromne zneske. Po cenitvi v eni sami vasi, kjer je približno 350 prebivalcev, bi bili zadolženi za približno 700.000 lir. Ti slučaj nastajajo po večini pri onih, kjer je vzpostavljena porušene stavbe stavbinska zadruga «Cerg».

To vprašanje je podpisano tajništvo že precej časa od tega začelo proučevati, toda prizadeti gredo le malo na roko.

Če hočemo mogoče kaj doseči, je nujno potrebno, da VSI, ki dobijo, ali pa so že dobili taka pisma, jih nemudoma vpošljejo na naše tajništvo.

Po tako zbranim gradivam bomo podvrzeli v Benetkah in pri raznih ministrstvih v Rimu vse potrebne korake, da se to pereče vprašanje uredi v prilog vojnih oškodovancev.

Č. I. - Jelovica 48. V Vašo korist so bili napravljene novi koraki pri zdravniški komisiji v Trstu in istočasno so se zahtevali od lokalnega vojaškega okrožja dokumenti, ki naj bi dokazali Vašo invalidnost in službovanje v vojski.

V. J. pok. Franciška - Trst. Tudi v Vaši zadevi so bila uvedena nova zdravniška poizvedovanja pri zdravniški komisiji v Trstu in istočasno se je zahtevalo od lokalnega magistrata spridevalo o italijanskem državljanstvu, ki pa mora biti vidirano od kr. prefekture.

M. Z. - Slum. Izvolite nam sporočiti ime Vašega moža, očetovstvo in materinstvo njegovo in Vaše.

K. M. - Gorenje Vreme. Policijska številka 1022994. Vam je likvidirana pokojnina po 4. kategoriji za vse življenje. Knjižica je bila poslana na zakladno delegacijo v Trstu že decembra meseca 1924. To se vnovič potrjuje.

I. T. pok. Mohorja - Sv. Križ pri Trstu. Potrjuje se odgovor od 2. 6. 925. Zapisnik pri kr. zakladni delegaciji v Trstu dne 4. 4. 1025.

A. S. pok. Valentina - Trst. Od 5. 9. 24. se nahaja Vaša prošnja pri glavnem pravdnstvu v svrhu preiskave.

G. S. - Gornje Vreme. Vase rekurz se nahaja pri centralni komisiji. Izgleda, da je Vaš oče penzionist in ne invalid. Rešitev bo mogoča koncem meseca septembra. Na vsak način pričakujemo ugodne rešitve z ozirom na to, da je prošnja dobro dokumentirana in ker je oče nesposoben za delo.

A. L. - Bezovica. Policijska št. 4588/8-3-2. Pričakoval se je odgovor od vojaškega ženiva v Trstu, katerega smo požurili.

R. A. od Ivana - Vodice (Istra). Od 9. 7. 25 je akt vložen. Potrebno je, da se zaprosi določitev razprave.

S. I. vd. Josipa roj. Hrevatin. Od 1. 6. 25. je akt vložen. Potrebno je, da se zaprosi določitev razprave.

M. K. - Samarje. Vi prejmate že civilno pokojnino, ki ne je za Vas nadležna kot bi bila

Vam pripadajoča vojna pokojnina. Ker se dveh penzij ne more prejemati, se Vam je oddala vojna pokojnina. Označite tajništvo.

— Povojne zmede. Poročnik cav. avv. Pallotti, vojaški avditor v Trstu, je iskal proti sinu nekdanjega gosposkega odvjetnika dr. Tume tiralico, ker je obojen dezertirstva. Čeprav je vojaški avditor v Trstu postal v tem pogledu najhujše popolnoma pravilno in po zakonu, vendar nam ta slošaj zasnova priča o čudnih in zamotanih in včasih naravnost smešnih razmerah, ki so nastale po razdelitvi pokojne Avstrije med nasledstvenimi državami.

Odvetnik dr. Tuma je bil rojen na Kranjskem, bival pa je najmanj 30 let na Goriškem, kjer je izvrševal odvjetniški poklic. Ker je bil, kakor rečeno, odv. dr. Tuma slučajno rojen na Kranjskem, je moral glasno senzermske pogodbe vložiti prošnjo za italijansko državljanstvo, dnevratno je preživel večji del svojega življenja na Goriškem. Prošnja za italijansko državljanstvo je bila dr. Tumi zavrnjena. Ker bi ne mogel več nadalje izvrševati odvjetniškega poklica v Gorici, zato je, ko so mu vzeli stol — kakor se je ob slovesu sam izrazil — veselo zaživljal in odšel v Ljubljano. Z njim je seveda odšla tudi njegova družina. Sedaj pa je izdana tiralica za njegovim sinom, ker da je italijanski dezertir.

— Nov dnevnik v Sarajevu. V Sarajevu je večerj začel izhajati nov dnevnik pod imenom «Slobodna štampa». Urednik lista je Mustafa Čelić, ki je prej urejeval «Našo pravdo».

— Popravek. V večerjajni «Edinosti» se je med vestmi iz Vogerskega vrnila neljuba pomota. Popravljamo v toliko, da se je takoj po pogrebu pok. župnika Andreja Uršiča vršil pogreb pok. Josipa Marvina in ne Andreja, kot je bilo pomotoma javljeno.

— Smrt zadnjega Obrenoviča. Iz Budimpešte poročajo, da je umrl v Dunabogdany Milan Hristić, nezakonski sin kralja Milana. Kot otroka so ga vzgajali nekaj časa v Belgradu na dvoru, po Milanovi smrti pa ga je vzela k sebi v Budimpešto Milanov prijatelj grof Evgen Zichy, ki je fanta dal v neki zavod v Kolosvaru. Po grofovi smrti pa njegovi nasledniki niso hoteli več plačevati vsognih stroškov za Hrističa. Hristić je nato nastopal kot igralec v nekem budimpeštanskem zabavišču, pozneje pa je bil nakakar pri mednarodni družbi, ki vzdržuje spalne in jedilne vozove. Umrl je na posestvu svoje žene na jetiki, star komaj 39 let.

Društvene vesti

— Iz Konkonca. Nameravana vrtna veselica M. d. «Visava» - Konkonel je oblastno prepovedana. Ker je bil aranžma te prireditve združen z ogromnimi stroški, je sklenilo omejeno društvo prirediti ples na prostem v gostilni Ferluga, da spravi svoje blagajno zopet v ravnostje. Zato najvjudneje vabimo vsa mladinska in druga društva, da prirede danes popoldne svoje izlete na Konkonel. Današnja nedelja bo velika manifestacija omladine! Za obilen obisk se priporoča — Odbor.

— M. d. P. - Opčine priredi danes izlet na Volnik. Na sporedno izleta so zelo zanimive točke, ki bodo nudile izletnikom obilo veselja in zabave. Vabljeni so tudi druga društva in prijatelji društva. Zbirališče pred hišo g. Hribarja. Odhod točno ob 13. uri — Tajnik.

SPORT

SPORTNO UDRUZENJE (Službeno). V nedeljo 13. septembra ob 9. uri zjutraj se bo vršil v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu - Trst (Campo S. Giacomo 5) I. redni občini zbor «Sportnega Udruzjenja» s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Otvoritev — nagovor predsednika.
- 2.) Tajniško poročilo.
- 3.) Blagajniško poročilo.
- 4.) Poročilo revizorjev.
- 5.) Volitve O. S. V.
- 6.) Odboritev poslovnik.
- 7.) Interpelacije in samostojni predlogi.
- 8.) Slučajnosti.

Radi važnosti občnega zbora naj miče izmed onih, ki imajo dostop, ne izostati: Dostop imajo:

- 1.) Vsi funkcionarji S. U.
- 2.) Zastopniki proti pooblastili, in
- 3.) Povabljeni proti povabilu.

— S. k. «Val» v Bunkovljah javlja vsem uogometšem in hazenašcem kakor tudi kolezarjem, da konča poletni odmor z dnem 10. septembra. Do tega dne naj se javijo nogometni Tehnični komisiji za nogomet, kar velja tudi za hazenašice, ki naj se javijo svoji komisiji. Tehnična komisija bo pravčasno določila dneve in uro treninga.

Nogomet igra prvo tekmo 13. septembra. Istočasno se opozarjajo kolezarji, da se bo vršila 20. septembra medklubna dirka na progi Barkovlje, Bazovica, Vremška dolina, Il. Bistrica, Podgrad, Materija, Herculje-Kozina, Divača (križišče), Lokve, Bazovica (cilj). — Pravidnik za to dirko bo objavljen v četrtkovni številki.

— M. d. «Obzor» - Trst — S. k. «Sparta» - Gorica. V nedeljo, 13. t. m., otvoril M. d. «Obzor» svoje lastno igrišče v prijateljski nogometni tekmi s S. k. «Sparta» iz Gorice. — Otvoril je bilo, če bi hoteli še nadalje omenjati uspehe, katere je izvajevala «Sparta» v tekmi s prvimi naših tržaških čet t. j. «Adria» - «Vala», z druge strani pa je «Obzor» izpopolnil svojo četo s par novimi močmi, katere nastopijo prvič v omenjeni čet. Potemtakem izgleda, da bo to ena najzanimivejših tekem, katere je doživela naša sportna publika.

Igrišče leži nasproti dobroznane gostilne «Nichtetto».

M. d. «Obzor» vabi torej vse, kar leze in gre, da prisostuje tej otvoritveni tekmi, da tako finančno in moralno podpre omenjeno društvo, da takisto doseže po poztvovalnem delu tudi svoje zadobitje. — Torej v nedeljo, 13. t. m., v Rocol na igrišče «Obzor».

— Iz Opatije. S. D. D. «Atena» - Ljubljana — S. K. «Olymp» - Opatija (4:3:3:1) Sa velikom zmagovitostjo in interesom iščekivani susret navedenih Hazena, vršilo je za teško izvojsstvom pobedom (gostiju). Gošče nastupile su pojačane sa reprezentativnom vrataricom Jugoslavije, gđicom Cimperman, kojoj jedino imadu da zahvale za pobedu. Sama igra vodjena je u vrlo živom tempu (Gošče su nam pokazale krasnu igru, te se osobito odlikovale navela svojim lijepim i točnim dodavanjem lopte. — Domaće nisu nas mogle ovaj puta potpuno zadovoljiti i navela je doduše poka-

zila par lijepih poteza. Ali pred vratima ostala nam je mnogo toga dužna.

Naše hazenašice (polaze 12. o. m. j. u Zagreb, da tamo odigraju revanš-stakmice sa momčadima «Concordije» i «Viktarije». Nadamo se, da će naše vrle prvakinje, dostojno zastupati, naš mladi hazena-sport u Jul. Krajini.

Iz tržaškega življenja

— Nezgodna starica. 67-letna Marija Modec, stanujoča v ul. Giotto št. 9, se je večerj predpoldne vozila s tramvajem po ulici Battisti. V bližini javnega vrta je hotela izstopiti. Toda ni se bila na tleh, ho fl je namudoma postalo slabo in v hipni omotici je padla tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo v stegnu. Ne-srečna starica je dobila prvo pomoč v bližnji lekarni Leitenburg, kamor so jo prenesli navzočni, nato je bila prepeljana z avtomobilom rešilne postaje v mestno bolnišnico. Ležati bo morala kakih pet tednov.

— Naglica si nikoli doba. 25-letni Alojzij Scivales, članik na Lloydovem parniku «Persia», zasidranem v prosti luki Duca D'Aosta, je večerj popoldne nadzoroval na krovu nakladanje nekakega izredno težkega tovora. Pri tem je zapeljal, da je nekva vrvi privedel začela popuščati. Hotel preprečiti kako nesrečo, je skočil k vrvi, da bi jo privezal. Toda v naglici se je spotalnil in pri padcu si je zlomil desno nogo v gležnju. Dobil je prvo pomoč od na lice mesta poklicanega zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

— Zapeljiva zlatarniška izlozba. Predvečerašnjim popoldne okoli 13. ure so nekateri policijski agenti, ki so iskali posla na Corso V. E. III., zapazili dva mladeniča, ki sta z velikim zanimanjem opazovala izložbeno okno in najznanost neke zlatarne. Zlatarna je bila ob listi uri zaprta radi opoldanskega odmora, zato se je agentov polastil sum, da kujeta mladeniča kake tatinke naklepe. Ker sta bila mladeniča tudi precej sunljive zunanosti, so ju agenti povabili na kvesturo. Tam se je iskazalo, da so imeli agenti dober nos. Pri aretiranjih, ki sta se iskazala za 23-letnega Dominika Redvo in 24-letnega Siksta Cattarinich, oba brez stalnega bivališča, so našli nov angleški ključ, par vetrihov in 8 raznovrstnih ključev. Mladeniča sta sicer trdila, da nista imela nikakih nepoštenih namenov, kar pa jima sprito predmetov, ki sta jih imela pri sebi, seveda ni nič pomagalo. Bila sta odvedena v zapor.

— Zeparjeva smola. Ko je kmetica Emilija šval iz Sv. Križa predvečerašnjim popoldne šla proti glavnemu kolodvoru, se ji je na trgu Libertà približal borno oblečen možakar ter ji izmaknil iz rok denarico z zneskom 105 kr. Vplije ženske je vzbudilo pozornost dveh agentov, ki sta dohitela bežečega zeparja ter ga odvedla na kvesturo. Pri preiskavi so našli pri njem ukradeno denarico, ki jo je švalova dobila nazaj. Pičček, 50-letni Viktor Ortiga iz Benetk, je bil po zaslišanju odveden v zapor.

Vesti z Goriškega

— DRAMATIČNO DRUŠTVO. Danes je zadnji dan določen za vpisovanje v dramski tečaj. Priglasijo se lahko vsi, ki imajo veselje in čitljivo sposobnost za dramatično udejstvovanje. Podrobnejša pojasnila dobe priglašenci še danes od 9.—12. ure v tajništvu «Zveze prosvetnih društev» v via S. Giovanni št. 7.

Nabori novincev letnika 1906.

Naborna komisija za prejšnjo Goriško je določila nabore kakor sledi: 24. septembra: Idrija; 25. sept.: Čekovnik, Dole, Godovič, Spodnja Idrija; 26. sept.: Ledine, Črnič, Vojsko; 28. sept.: Cerško; 29. sept.: Št. Viška gora, Šebrelje; 1. oktobra: Ajdovščina, Budanje, Kamnje, Čeranič; 2. okt.: Dol-Otlica, Erzelj, Gabrije, Gojače, Goče, Lokavec; 3. oktobra: Loze, Vrabce, Planina, Podkraj, Podruga, Vipava; 5. oktobra: Ribemberg, Šmarje, Velike Zablje, Slap; 6. oktobra: Šmarje, Sv. Križ, Št. Vilj; 7. oktobra: Ustje, Vrhopolje, Vrtovin, Sturje, Colj; Gorica: 9. oktobra od 1 do 70; 10. oktobra od 70 do 140; 12. oktobra od 141 do 210; 13. oktobra od 211 do 280; 14. okt. od 281 do 340; 15. oktobra od 341 do zadnjega, Vogersko; 16. oktobra: Bilje, Čepovnja, Grgar, Dornberg; 17. oktobra: Ločnik, Miren; 19. oktobra: Opatjeselo, Osek, Ozeljan; 20. oktobra: Podgora; 21. okt.: Prvačina, Renče; 22. oktobra: Solkan, Šempas; 23. oktobra: Števerjan, Št. Peter; 24. oktobra: Kojsko; 26. oktobra: Štandrež, Sovodnje, Trnovo; 27. oktobra: Trbuša, Vrtojba;

26. septembra: Kobarid, Breginj, Kred, Drezencza; 28. sept.: Idriško, Libušnje, Livsek, Sedlo, Trnovo; 30. septembra: Tolmin; 1. oktobra: Grahovo; 2. oktobra: Poničke, Sv. Lucija, Volčce; 5. oktobra: Kanal, Ajba, Anhovo; 6. oktobra: Avče, Baie, Kal; 7. oktobra: Deskle, Lokovec, Ročinj, Banjšice; 9. oktobra: Komen, Brje, Kobjačava; 10. oktobra: Brestovica, Veliki dol, Gorjansko, Pliskovica, Štanjel; 12. okt.: Gabrovica, Škerbina, Sela, Temnica, Vijšičica; 29. oktobra: Trbiž, Zabanice; 30. okt.: Belapeč, Lipalja ves, Naborjet, Ukve.

24. septembra: Bovec, Log, Česvoča; 25. septembra: Zača, Srpencia, Soča, Trenta; Od 3. decembra pa do 30. decembra se bodo vršili nabori za bivši furianski del dežele, tako da pride 28. decembra Biljana, 29. decembra Kožbana in Medana na vrsto. Nabori se bodo vršili v občini, kjer je sedež sodnije dotičnega okraja. Pričetek ob 9. uri predpoldne.

— Vogersko. Članek v «Gor. Straži» od 29. avgusta 1925. št. 69, me sihi, da spregovorim par besed o tukajšnjem društvu «Ljalk». Končno je po dveh letih mrtvega spanja društvo privedilo dne 23. avgusta t. l. svojo prvo vrtno veselico z igro «Poslednji mož». Društvo ima sili svojega obra, niti pripravnih prostora. Zraven tega so nekateri pevci in pevke ter igralci oddaljeni cele tri štir ure od prostora, kjer se vršijo vse. Zato mislim, da ni treba še posebej praviti, e kakimino težkocami se mora boriti društvo, ako hoče napraviti kakšno kulturno prireditve. Poleg tega je društvo navezano edino sa članarino in na dobro voljo svojih članov.

Iz tržaške pokrajine

— Zgorje na Pivki. Gasilno društvo priredi dne 13. t. m. na stečajevem dovozu veliko vrtno veselico z naslednjim programom: Od 1. do 2. pop. sprejem gostov. Od 2. do 4. pop. raznih okoliških zborov pri mizah in koncertne točke. Od 4. do 6. telovadba postojanskega telovadnega društva. Od 6. do 7. petje in konoarti. Od 7. do 9. veseloigra v treh dejanjih «Stari grebi». Od 9. naprej prosta zabava. Med vsemi točkami bo izvajal bistriški salonski orkester pisane točke. — Cigančič tabor. — Turška kavarana. — Številni pavilijoni z jedili in pivčo. — Saljiva loterija. — Saljiva posta.

Gasilna društva prosimo, da se po močnem udeležijo veselice v kroju, vsa društva sploh pa prosimo, da nam pravočasno javijo svoje sodelovanje oziroma posel radi sprejema.

— Sempolaj. (Opasilo za blagoslovetve novega kipa M. b.) V nedeljo zjutraj je bil ves sempolajski grški spremljen v bujen godček in pravo prizemno razpoloženje je leglo na vso vas. Predpoldne se je vršilo običajno cerkveno opravilo, pri katerem je pel močan in dober pevski zbor. Takoj po popoldnevu pa so se začeli zbirati ljudje iz bližnjih duhovnih, ša prisostvujoče blagoslovitvi novega kipa M. b. Najveličastnejši je bil prihod Nabrežincev z godbo in zastavami. Vse prostor pred cerkvijo, kjer je stala lična kapešica s kipom, se je spremenil v morje glav. Po cerkvenem opravilu se je razvstala procesija, kakršne Sempolaj menda še ni videl. Diven je bil pogled na male belooblečene deklice. Ko je bil kip na svojem mestu, se je sek vsraga pa je tvorila skupina šestnajstih izstokajo običajnih deklet s kipom Matere božje. Veličastna procesija se je pomikala skozi štiri slavoloke, katerih trije so bili opremljeni s tribunami, na katerih so pele deklice. Ko je bil kip nas vojem mestu, se je domači g. vikar zahvalil za sijajno udeležbo, a zvečer se je razvila v vasi nepriljena in radostna zabava. Nabrežanska godba je sviral vztrajno komad za komodom. Po zabavi se je začela množica polagoma razhajati. Bila je zares lepa verska slavnost, kakršne no pomni naša vas.

Vesti iz Istre

— Jejsane. Domače društvo priredi v torek popoldne igro «Namišljeni bolnik».

— Slov. akad. fr. društvo «Istra» u Pazina (sada u Opatiji) pozivlje članove na svojo X. redovitu glavnu skupstino, koja će se održati u Opatiji dne 20. sept. o. g. u 10. h prije podne. — Dnevni red: 1. Pozdrav predsjednika, 2. Čitanje i odobrenje zapisnika zadnje glavne skupštine, 3. Izveštaj tajnika, 4. Izveštaj blagajnika, 5. Izveštaj revizorskog odbora i podjela apsolutorija, 6. Izbor novog odbora, 7. Eventualia.

U slučaju, da ne bude prisutan dovoljan broj članova, skupština će se održati — prema § 23. društvenih pravila — pol sata kasnije, na bilo koji broj članova.

U Opatiji, dne 1. sept. 1925. Odbor.

Sedej pa poglejmo v članek v «Gor. Straži». G. dopisnik ne vidi na celi prireditvi nič dobrega, nego pravi s kratkimi besedami: «Omenjena prireditve ni nudila občinstvu nikakoga užitka». Tako torej dobijo plačila prireditelji gori imenovanega društva za svoj trud! G. dopisnik, drugič, ako nočete vsposodbujati naših ljudi k napredovanju in kulturnemu delu, bo bolje, da molčite. G. dopisnika je bodel v oči posebno «unterstant». Priporočal bi mu, da bi v bodoče bolj natanko poizvedel, ki si je društvo izposodilo in koliko oškodovane ig, moralo plačati za tak «unterstant». «Zvezi prosvetnih društev» pa bodi na tem mestu izrečena zahvala, da je društvo pomagala, v kolikor jo je prosilo za pomoč.

— Kal-Koritnica. Društvo «Zlatorog» je imelo pretekle nedelje svojo drugo prireditve v letošnjem letu. Društvo je bilo ustanovljeno januarja meseca t. l. in je že dvakrat javno nastopilo. Pride Zlatorože stavimo za zgled vsem našim društvom. Tu vidimo znova, da se da ustvarjati, le mozaštosti in volje je treba. To pot so igrali «Zupanovo Micko», ki si je zadnji čas priborila naš oder in «Kakršni gospod tak sluga». — «Novice» so omenile, da se Zlatorožci radi smejejo. A jaz sem mnenja, da radi privoščijo smeha drugim in da so veseli, če se drugi smejejo, pa čeprav na njih račun. Zato so tako lepo igrali in se dobro pripravili. Hvala jim za vse, kar so dali. T

— **Odhod.** Almerindo De Marinis, nadporočnik pri tukajšnjem poveljstvu kr. karabinjere, je bil prestavljen v Firenze, kar se je že te dni podal.

— **Podgora.** Malo je zdrav, ki bi skrbele za svoje mrtve junake tako, kakor skrbi Italija. To dejstvo pohvalno omenjajo vsi dnevniki iz sosednje Jugoslavije. Naša vojska oblast ureja namreč v Ljubljani skupno grobišče za vse v Sloveniji umrle italijanske vojake. Zakaj omenjamo to? V naši vasi imamo tudi vojaško in tik ob njem civilno pokopališče. Eno kakor drugo teh pokopališč je držano v najlepšem redu. Je pa nekaj tu, kar treba precej popraviti. Tik ob civilnem pokopališču je igrišče za nogomet, kjer se dan na dan razgraja, poseba v masah po pokopališkem zidu in nestetokrat na dan se preskakuje tudi tla zid ter se na ta prostaki način stopa po grobovih naših pokojnikov. To je nedopustno in mora takoj nehati! Pa še nekaj. Predvojno strelštevno je odpravilo potok od pokopališča izkopal jarek, kamor se odteka vsa voda s ceste in igrišča. Prepričani smo, da bo novo strelštevno zahtevalo od gospodarjev prenos mejnikov igrišča za najmanj 20 m proč od pokopališča ter odpravo ali vsaj cementacijo vodnega jarka. Upamo nadalje, da ne bo niti županstvo niti vsja državna oblast dovolila nikdar več, da se celo pleše v neposredni bližini pokopališč, kakor se je to že zgodilo. Ohranimo tudi doma svoje dobro ime, da nam ne bodo rekli: Tuici nas uče pietete do svojih mrtvih sinov!

— **Sveto pri Komnu.** (Sv. Tih. - Društveno delovanje). - Naš praznik sv. Tihla, na dan 1. t. m., je potekel v glavnem kot druga leta. V splošnem pa je bilo živahnije kot lani. Zbrali so se ljudje od daleč in blizu. Pa saj ni čuda: velik semenj za raznovrstnim blagom, obiski pri sorodnikih, znanih in pri samem kipu sv. Tihla, ki se mu pripisuje velika moč kot priporočniku zakona. Komur on z glavo pomiga, se lahko pripravi na poroko, ki se bo vršila gotovo v teku enega leta. Tudi letos je bilo v cerkvi ves dan več ali manj ljudi, posebno deklet, ki so se res zatopile v globoko in verno molitev k svetniku - priporočniku. Bog ve, če jim je prišlo? Pripoveduje se, da je imel sv. Tih pred mnogo leti več dela kot sedaj, kajti za glavnim altarcem je imel pisarnico nabiralnik, v katerega so vlagali zakonskega življenja željni ljudje pismena vprašanja na njega, tičočna se porok. Skoro ga ni tuja, ki pride v našo vas, da bi si ne ogledal ne samo svetnika, našega patrona, temveč tudi cerkev, katere streha je narejena po vzorcu dežnika, tako da se vidi vsa "rebra". En sam podporni stebel iz kamna drži strop v ravnoevju. Na njem je vklesana letnica 1682. Cerkev je bila pozneje še parkrat popravljena. V času vojne je bila spremenjena v vojno bolnišnico. — Končno je omejevalno vredno tudi sledeče dejstvo. Kljub gneči in množici raznovrstnega ljudstva ni prišlo niti do najmenjšega incidenta. Točko v primerjanje prizadetim, ko so bili pri nas pred meseci domačini in tuji izzivani in pretepani od izvestnih elemenov. Upamo, da so se take metode opustile, ker se z njimi desete ravno nasprotno. Držimo se svetopisemskega načela: dajte Bogu kar je božje, in cesarju kar je cesarjevega! Da smo res izobraženi in miroljubni, smo pokazali že ponovno, zadnjič na naš praznik pa so imeli vsi oni zaslepljeni zopet lepo priložnost, da spoznajo, da so na napačni poti.

— **Tukajšnje aginjo pevsko in bralno društvo "Draga"** se pripravila na svoj drugi nastop in sicer na dramatičnem polju. 13. t. m. uprizarji za slovensko Talijo zgodovinsko znamenito veseligr v dveh dejanjih "Zupanova Miska". Na sporedu je še ena veseligr v dveh dejanjih: "Gospa Kordula", deklamacija in par pevskih točk.

— **Roki za lov na Gorškem.** Kr. izvanredna komisija za upravo furšinske pokrajine, pod predsedstvom grafa Caporaccio, je določila spodaj navedene roke za izvrševanje lova v občinah bivše gorške dežele. Ostale odredbe pa ostanejo neizpremenjene, kot jih je določil gorški deželni odbor.

Roki so sledeči:

- 1) Lov na fazana-samico je prepovedan od 31. decembra 1930.
- 2) Lov na divje koze je prepovedan od 1. januarja pa do 31. junija.
- 3) Lov na srnjake je prepovedan od 1. januarja pa do 31. maja; lov na srno pa od 1. januarja do 30. septembra.
- 4) Lov na zajce je prepovedan od 1. januarja pa do 15. septembra.

Gamsa, srnjaka in srno se ne sme streljati s šibrani in tudi ne slediti š ps.

— **Pregledovanje sodov.** Metrični urad v Gorici pregleduje vsak delavnik sode. Ker je strogo prepovedano rabiti v trgovini sode, ki ne nosijo pečata o izvršenem pregledu zadnjih dveh let, se opozarjajo posebno lastnik novih sodov, da to brz izvrše, ker bi drugače sodna oblast postopala proti njim v smislu kazenskega zakona in postav o merjenju.

Naročite in širite "EDINOST"

Gospodarstvo.

Ribolovne pravice v novih pokrajinah

Italijanski ribolovni zakon z dne 24. marca 1921, št. 312 vsebuje v prvi vrsti predpise o ribolovu v morskih vodah. Le na kratko se ozira tudi na ribolov v sladkih vodah. Člen 42 zakona pa vsebuje predpis, po katerem obveljajo v novih pokrajinah do nadaljnjega vse določbe o ribolovu. Tako ni torej novi ribolovni zakon za nas prinesel ničesar novega, kakor je tudi lovski zakon pustil v naših krajih vse pri starem. Tako je bilo do sedaj. V zadnjem času pa se je stvar glede ribolova izpremenila.

S kr. ukazom z dne 26. februarja 1925, št. 767 se je raztegnil na naše pokrajine glede ribolova v sladkih vodah italijanski temeljni ribolovni zakon z dne 4. marca 1877, št. 3706, novo enotno besedilo o ribolovu z dne 24. marca 1921, št. 312, kakor tudi ukazna zakona z dne 31. oktobra 1923, št. 2462 in z dne 23. maja 1924, št. 921.

Najvažnejše določbe teh zakonov, ki bodo gotovo zanimale lastnike izključnih ribolovnih pravic in ribičev, bomo poskušali predstaviti v prihodnjih, so sledeče:

1. — Kdor koli lovi ribe v notranjih javnih ali zasebnih vodah in jih prodaja ali odstopa drugim proti plačilu v katerikoli obliki, ali kdor lovi ribe na račun tretjih in dobiva za to nagrado katerekoli vrste, se smatra v smislu predpisov ribolovnega zakona za ribiča po polklicu. Tak človek mora biti vpisan v poseben seznam pri oni kr. prefekturi ali podprefekturi, v katere področju leži občina, kjer ribič biva.

Enaki dolžnosti je podvržena tudi ona oseba, ki se sicer ne peča z ribolovom kot s svojim rednim poklicem, in ki ne prodaja ali kako drugače odstopa drugim nalovljenega plena, ki pa namerava s katerokoli pr. pravo, najsi bo s čolnom ali z bregov, loviti ribe v javnih vodah ali v onih zasebnih, ki se stekajo v javne.

V ta namen morajo imeti prefekturi in podprefekturi dva seznama, enega za poklicne, drugega za priložnostne ribiče.

Ko so ribiči vpisani v sezname, so prefekti in podprefekti dolžni jim izdati proti plačilu ribolovne izkaznice, iz katerih je razvidno, ali je lastnik poklicen ali priložnosten ribič.

Med lovom morajo vsi ribiči imeti pri sebi svoje ribolovne izkaznice, tudi oni, ki imajo pravico do zasebnega ribolova.

Izkaznica velja le za določeno koledarsko leto, na bi izdana pa v kateremkoli času.

Za izkaznico morajo plačati poklicni ribiči pristojbino 10 lir, priložnostni ribiči pa 20 lir.

V teku šestih mesecev, odkar je bil ribolovni zakon raztegnjen na nove pokrajine, t. j. do 2. decembra 1925, morajo vsi lastniki izključnih ribolovnih pravic ob rekah ali jezerih prositi prefekturo ali podprefekturo, da jim te pravice priznajo. Prošnji naj priložijo: a) načrt vodnega toka, kjer imajo izključno ribolovno pravico, iz katerega naj bodo tudi razvidne meje teh pravic; b) dokazilne listine o izključni ribolovni pravici (vknjižbe, kupne pogodbe itd.); c) ako nimajo drugih dokazilnih listin, naj predložijo posebno pred notarijem ali županom ali župani onih občin, skozi katere teče voda, ob kateri imajo izključne ribolovne pravice, sestavljeno izjavo, ki naj jo podpisajo oni, ki jo izda, in pa štiri priče; iz izjave mora slediti, da uživa prosilec že trideset let nemoteno izključno zasebno ribolovno pravico.

Vsi predpisi glede orodja in načinov ribičev lova, ki so jih avstrijski zakoni zabranjevali, kakor tudi varstveni časi, ostanejo v novih pokrajinah tudi za nadalje v polni veljavi, dokler ne bodo nadomeščeni v novimi pravilniki.

Op. uredn. — Članek je iz italijanskega priredil naš urednik G. Gorkič France.

(—Gospodar. Vestnik).

Naš gospodarski položaj

Naše gospodarstvo v Juljski Krajini je dokaj spretno do svoje lice. Niti v sanjah bi si človek ne mogel predstavljati številk našega narodnega dolga. Imenujem tu narodnega in mislim, dolg našega kmeta pri bankah.

Ze v zadnji razpravi g. F. C. — ča pod naslovom "Vsem pogumnim! se je to naglašalo.

Pred seboj vidimo našega zadolženega kmeta, ki se od dne do dne bolj poglablja v dolg in razna druga bremena.

Vsi dobro vemo, kako so se po vsi raznožile razne banke in bančice, ter razprostrle svoje kupčijske postojanke širno naše domovine. S kakšnim namenom? Hočejo čimveč naših prihrankov, a poleg tega tudi naše imetje.

Posojila, katera dajejo, so sicer navidezno lahka, a v sebi skrivajo skoro gotovo nemotnost, da bi jih dolžniki vrnili pravočasno, ako pomislimo, da so to dolgotrajna posojila, ki velikokrat presegajo vrednost kmetovega posestva.

Danes še močete krijejo z dolgom, ali kaj bo čez par let?

Naš zadolženi kmet bo moral na povelje banke zapustiti posestvo ter pasti med proletarijat.

Ogromen je dolg, ki ga nosi naša domovina na svojih ramenih. Kako temu odpramo?

So pota, ki vodijo do zboljšanja a na njih vseh je ovira nerazumevanje za pravo smoterno delo za osvoboditev našega kmeta izpod jarma tujeja kapitala.

Mi imamo hvala Bogu mnogo posojilnic, in

te tudi tam, kjer so se vgnezdile tuje banke. A naše posojilnice — razen par — ne vrše one naloge, ki bi jo morale vršiti. Vsa denarni promet je prepuščen raznim bankam in bančicam, ki pač zasledujejo več ali manj svoje skrite cilje.

Našim posojilnicam manjka mnogo, največ pa strokovnjakov, ki se ne strajajo dela in ovir, in takih, ki razumejo današnji denarni posel.

Dalje na IV. strani.

Francišek Turk

v dobi 35 let, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu preminil.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil danes, nedelja, 6. t. m., iz hiše žalosti via Broletto štey 28.

TRST, dne 6. septembra 1925.

Angela, soproga, hči Vera in ostali sorodniki. Pogr. podjetje Nuova Impr. Corso V. E. III, 47.

ANA KORADIN

je danes, po dolgi in mučni bolezni, izdihnila svojo blago dušo.

Zalujoči soprog Franc, tast in ostali sorodniki naznanjajo to tužno vest.

Pogreb draga pokojnice se bo vršil v ponedeljek, 7. t. m., ob 16. uri, iz bolnišnice kraljice Elene.

TRST, dne 5. septembra 1925.

Pogr. podjetje Nuova Impresa, Corso V. E. III 47

MALI OGLASI

TRGOVCI! Knjigo "Zakon o obči carinskih tarifih z uvoznimi in izvoznimi carinami za Jugoslavijo" dobite v knjigarni Stoka, via Milano št. 37. 1258

SIVILJA, pridna, izvršna vsakovrstna dela. Corso Garibaldi 15, III, desno. 1259

VIPAJSKO VINO na prodaj, 15 hl, in refoška 1 hl. Lasič, Goče p. Vipava. 1260

KAPITALISTE za uvažanje zmaznjeneja mesa se išče. Ponudbe pod "Delo" na upravništvu. 1261

HISA, prtiličje, tri sobe, kuhinja, shramba in 83 sežnje zemljišča, prosti davkov, se prod. Barkovlje (Gašpereti) št. 482. 1262

VEČ ČEVLJARSKIH pomočnikov sprejme Pahor, via Arcata 19. 1263

POZOR! Naznanjamo vsem svojim gostom, prijateljem in znancem, da sva odprla svojo gostilno "Alla città di Portorose" zraven kavarnarne Fabris, nad želez. Za obilen obisk se toplo priporočava Bubič in Živec, dosednji gostinčar pri "Lenčuku". 1237

POHISTVO! poročna soba mahagoni 1580. Druge: hrastove, orehove, belo lakirane. Popolne kuhinje belo lakirane in temne, ter razno drugo pohistvo. Ker sam izdelujem, ceneje prodajam. Ivan Miklus - Gorica, Viale XX Settembre 23. 1264

V BARKOVLJAH, Riviera 16, se odda soba z dvema posteljama, najraje gospodoma. 1253

URADNICO za pisanje na stroj in stenografijo sprejme takoj odvetniška pisarna Dr. M. Pretnerja in Dr. H. Okretiča v Trstu, Via N. Machiavelli 15. 1255

TRGOVSKEGA POMOČNIKA usnjarske stroko z dobrimi spritevali sprejme trgovina z usnjem v mestu. Izurjen prirezovalac nadiplav ima prednost. Vsotp takoj. Plača po dogovoru. Služba stalna. Naslov pove uprava "Edinosti". 1254

CUNJE 1, svinec trd 270, baker 5.60, bron 5.20 kupuje Via Tessa 7. 1257

VINO črno in belo, istrsko prvovrstno, v vsaki množini in po zmernih cenah, prodaja J. Race, hangar pomol Venezia, Trst. Istotam so na prodaj prazni hrastovi ni kostanjevi sodi in bednji. 1160

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d. papirnatih vrecic ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 51

KMETJSKO DRUŠTVO V VIPAVI ima v zalogi izvršno domače vipavsko vino. Cena: Namizno vino: Lir 230—250 desertno od 280 Lir naprej. 1144

BABICA diplomirana sprejema noseče na dom, Ljubezna oskrba. Madonnina 10, II. 1241

PRIMORCE, ki potujejo skozi Jesenice v Ju goslavijo, opozarjam, da sem prevzel "Hote "Triglav" na Jesenicah, oddaljen par minut od postaje. — Na razpolgo imam več sob, domačo kuhinjo in prvovrstna vina — vse po zmernih cenah. Za obilen obisk se priporočam vipavski rojak Anton Furlan. 1231

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

PRODA se v Ljubljani hiša z vpisano koncesijo in idočo gostilno ter blizu Celja lepo posestvo, obstoječe iz ene stanovanjske hiše z gostilno in trafiko, s hlevom in 7 oravol arondiranega zemljišča, vse v najboljšem stanju. Naslov pove upravništvu. 1233

PRVA SOLA za krojenje, šivanje, vezenje, izdelovanje klobukov in cvetilc, odpre z dnem 8. septembra redne, hitre tečaj. Via Lavatario 5, I, Ravnateljica Tiny Donda Klampferer. 1236

PRIZMATIČNE daljnogledje kupuje Giusto Hirsch, optik, Via Mazzini 36. 1223

Izšel je **VEDEŽ** za leto 1926

Dobiva se v knjigarni - papirnici J. STOKA d. z o. j. TRST, Via Milano št. 37, v Gorici, ledriji Tolminu kakor tudi pri vseh trgovcih na deželi

CENA Lit 4.—

Po pošti priporočeno Lir 4.80.

V. Ljubljanski Vzornik Velesojem

od 29. avgusta do 8. septembra 1925. Za nakup vstopnice, ki stane Din. 50.— in ki daje kupcu pravico do znižanega jugoslovenskega konzularnega vizuma za Lir 12.— kakor tudi 30% popust na italijanskih in 50% popust na jugoslovenskih železnicah obrnite se do komisarja sejma za Italijo

Jos. Čehovina v Trstu Viale XX settembre 65/II. NB. Za čas obiskovalce, ki stanujejo izven Trsta, bo posebej omejen komisar uradnim potom jugoslovenski konzularni vizum. V ta namen naj se mu dostavi potni list skupaj z seznamom Din. 50.— za vstopnico, Lir 12.— za konzularni vizum in L. 5.— za poštne in reliske stroške. (657)

Odlikovana destilacija

F. Zagar — Trst

Via S. Francesco 18, tel. 38-72 ima z zalogi:

Istrski tropinovec Slivovec Brinjevec Rum "Jamajka" in "Kuba" ter vse druge likerje Istrska in vipavska vina po zmernih cenah. (641)

Učite se **JEZIKOV ŠOLI BERLITZ**

SVETOVNI ZAVOD ustanovljen l. 1878.

Praktičen način učenja Praktična slovnica Konverzacija Trgovsko dopisovanje Slovnstvo Zasebne lekcije in v skupinah. Urad za prevajanje.

Od 9. do 15. septembra novi tečaj Vpisovanje dnevno od 9 do 21. Trst — Via Terre bianca št. 21

Briljante, bisere, dragulje

platin, zlato, inozemski denar, zobovje kupujemo za zunanje tvrdke in plačujemo po najvišjih cenah. — Kupujemo tudi zastavne listke

VIA TORRE BIANCA 28 Brezplačne cenite v uradu in na domu. Uradne ure od 9 do 13 in od 14.30 do 18; v sobotah od 9 do 15. 635

GOSPE!

Jutri, v ponedeljek odpretje modne trgovine **GASTONE MORADEI**

Via Chiozza 3 (nasproti via Murati)

Za to priliko ima trgovina bogato izbero vzorcev žametnih klobukov, peluches, klobučevine in velour, v vseh barvah in vrstah, kakor tudi baržun, peluches in okraske po ugodnih cenah.

Prenavljajo se vsakovrstni klobuki

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom VIA PIERLUIGI DA PALESTRINA 4, prtiličje

Obreštuje hranilne vloge, počenši s 1. januarjem 1925 po 4 1/2

Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.

Davek na obresti plačuje zavod sam. Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v Dinarjih ter jih obreštuje najugodnejše.

Daje posojila na menično poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev, ali dragocenosti in vknjižbe. Eskomptira trgovske efekte.

Uradne ure od 9-1 in od 3 1/2-5 1/2 pop. Poštno-hran. račun št 11/1327. Telefon 16-04.

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA: (145)

Moč preteklosti

Roman v treh delih. Iz ruščine prevedel Ivan Vouk.

To namigovanje Samburove se je nanašalo na slučaj, ki je povzročil družini mnogo neprijetnosti. Valerija je bila prepleta, da ne bi vzbujala zanimanja moških in vplivala nanje vkljub svojemu zapretemu življenju. Večkrat je morala poslušati ljubezenske izjave, prosili so jo, naj pretrže poniževalno vez in osreči človeka, ki jo bo ljubil in cenil po njenem zasluženu. Najbolj vztrajen med njenimi častilci je bil grof Prohin, mlad, lep in zelo bogat človek; razen tega je znal pridobiti zase Anatolija in Valerijino mater, ki sta se vneto potegovala za grofa in ne malo nadlegovala Valerijo.

Samo Lolo jo je razgovarjala in blagohotno govorila: — Ne naprta si drugega moža. Kdove, če bo Prohin boljši od Pavlika? Na vsak način počakaj moževega povratka, predno se odločiš v tem vprašanju.

Zadeva je ostala nerešena in tudi Anatolij je svetloval grofu, naj počaka baronovega povratka, ki bo brez dvoma dovedel do ločitve zakona.

Takšen je bil položaj tega dne, ko sta bili prijateljici sami na terasi. Sluga, ki je prišel s kupom pism in časopisov, je prekinil molk. Medtem ko je Valerija brala obirno pismo svoje kumice, je Lolo naglo odprla obsežen zavoj iz Indije: razen pisma na njen naslov, je bilo notri tudi pismo na Valerijo. Lolo je vtaknila ovoj v žep in ko je prebrala svoje pismo, je vstala.

— Pojdite v tvojo sobo, Valja; moram izpregovoriti resno besedo s teboj.

Valerija je pobledele, ko je zagledala ovoj z znano ji pisavo. Pokorno je šla za svakinjo v sobo, se spustila v naslanjač in vprašala hladno, toda neodločno: — Kaj mi poveš, Lolo? Prejela si pismo od njega. Brzkone ti sporoča, da ostane še pet let v deželi bajaderk?

— Ne, baš nasprotno. Pavlik sporoča, da računa, da prispe v Petrograd prve dni oktobra, in ti pošilja tole pismo.

Valerija je najprej zardela, nato pobledele in nestrpno odrinila pismo.

— Moraš ga prebrati, Valja, to je tvoja dolžnost. Vrača se in dovolj je teh sovražnih demonstracij, ki so že preveč poostrele tvoje odnose napram možu, — je strogo in ukazujoče rekla Lolo, kar je običajno vplivalo na Valerijo.

Naslonila se je na naslanjač in zamizala. Vsa duševna borba, ki je v njej kipele, se je odražala na njenem vzprejemljivem obličju.

— Kaj mu je do mene? Saj sva se odtujila drug drugemu! Če se ti zdi neobhodno potrebno, preberi mi njegovo pismo, — je s tihim glasom rekla Valerija. — Med nama ni skrivnosti, ti si mi sestra, Lolo. Prosim te, beri.

In pokrila je obličje z roko. Lolo je odprla pismo in brala: — Draga Valerija! V teku teh dolgih let mi nisi pisala niti vrstice in nisi mi odgovorila na nobeno mojih pisem; to dovolj jasno dokazuje, da je tvoje srce polno žolča, in ker ga nisi hotela izliti, si rajši molčala. — Razumem, da se jezisi name, zato opravičujem tvoj molk in ti odpustim. Vendar pa nisi izbrala prostosti, ki sem ti jo jaz s težkim srcem podelil, ker sem smatral to za svojo dolžnost; nisi si izbrala človeka, ki bi te bil vreden, in torej nisi prerušila vezi z "izvržkom", ki te je obsodil na prisilno samstvo. In prav ta okolnost mi daje upanje, da v kakšnem skritem kotičku tvojega srca ti pod pepelom še nekaj ljubezni, ki naju veže toliko stoletij. — Teško mi je bilo, ko sem zvedel, da si zapustila mojo hišo in se odpravljala dohodku, ki sem ti ga nakazal; to mi dokazuje, da si smatrala moj odhod kot pojav zle volje in da te nameravam zapustiti. Bog mi je

priča, da se nisem pečal s takšnimi mislimi ob času svojega odhoda, in čiste vesti ti prisegam, da mi niti na misel ni prišlo, da bi te varal. V teh letih težkega neprestanega truda sem živel življenje puščavnika in asketa. — Toda upostevaje dejstvo, da si pred svetom še vedno moja žena, želim, — ta beseda je podčrtana, je pojasnila Lolo, — najti ženo pod svojim krovom o svojem povratku. Nočem dati nepotrebnega povoda opravičevam in nočem, da bi postala zopet predmet neskončnih, zlobnih govorin in spletk. Sama morava spraviiti na čisto najine zadeve, posebno po nedostojnem obnašanju tvoje matere napram meni in po onih žalitvah, s katerimi je obsipala mene in Diomida Petroviča. Iz ljubezni do tebe sem pripravil vse pozabiti in prvi jti ponudim roko v spravo; todr če te o svojem prihodu ne najdem tam, kjer sem te pustil, ko sem odhajal, tedaj bom smatral, da sva ločena za vselej. Premisli si vse, Valja, posvetuj se s svojim srcem, predno razrušiš vez. S svoje strani se potrudim biti dober in si zaslužiti tvojo ljubezen. Pred nama je še vse življenje, ki more biti polno sreče in soglasja; ne udaj se vplivu ljudi, ki naju morebiti žele ločiti, vsekakor pa se posvetuj z Lolo. Ona je poštna, dobra in pravična; ona ti je prijateljica, je žena tvojeja brata in njen svet bo iskren. Pomisli tudi na to, da je bila najina magična zveza obnovljena in očistena s ognjem prostornosti. Ostajam iskreno udani in ljubeči te tvoj Pavel.

priča, da se nisem pečal s takšnimi mislimi ob času svojega odhoda, in čiste vesti ti prisegam, da mi niti na misel ni prišlo, da bi te varal. V teh letih težkega neprestanega truda sem živel življenje puščavnika in asketa. — Toda upostevaje dejstvo, da si pred svetom še vedno moja žena, želim, — ta beseda je podčrtana, je pojasnila Lolo, — najti ženo pod svojim krovom o svojem povratku. Nočem dati nepotrebnega povoda opravičevam in nočem, da bi postala zopet predmet neskončnih, zlobnih govorin in spletk. Sama morava spraviiti na čisto najine zadeve, posebno po nedostojnem obnašanju tvoje matere napram meni in po onih žalitvah, s katerimi je obsipala mene in Diomida Petroviča. Iz ljubezni do tebe sem pripravil vse pozabiti in prvi jti ponudim roko v spravo; todr če te o svojem prihodu ne najdem tam, kjer sem te pustil, ko sem odhajal, tedaj bom smatral, da sva ločena za vselej. Premisli si vse, Valja, posvetuj se s svojim srcem, predno razrušiš vez. S svoje strani se potrudim biti dober in si zaslužiti tvojo ljubezen. Pred nama je še vse življenje, ki more biti polno sreče in soglasja; ne udaj se vplivu ljudi, ki naju morebiti žele ločiti, vsekakor pa se posvetuj z Lolo. Ona je poštna, dobra in pravična; ona ti je prijateljica, je žena tvojeja brata in njen svet bo iskren. Pomisli tudi na to, da je bila najina magična zveza obnovljena in očistena s ognjem prostornosti. Ostajam iskreno udani in ljubeči te tvoj Pavel.

Nasa posojilnica in hranilnica je se vedno na predvojni stopnji. Koliko je hranilnic, ki poznajo čekovni in ziro-promet? Kje so pa one, ki se pečajo z vnovčenjem menic? Malo jih je in močedej vsem, kolikor poznajmo ustroj, je najbolj napredovala ajdovska. Napredujejo tudi močedej druge, a te so več ali manj še v stanju razvoja, katerega bi že davno morale preživeti.

Krivda na vsem življenju pač leži v neenotni organizaciji.

Mi moramo, ako hočemo uspeti, reorganizirati naše posojilnice, posplošiti misel stedenja in združništva ter tudi ustvariti enotno organizacijo, ki naj bo ali centralna hranilnica vseh posojilnic, ali pa združna banka.

To moramo doseči, da rešimo se oni del naše zemlje, ki tiči v dolgu pri tujih zavodih.

Nasle narodno premoženje je veliko in močno, a žalibog brez prave organizacije. Bogastvo, ki je med nami, je veliko in treba ga je uporabljati.

Srečimo za tem, da posplošimo naše zadruge: da si ustanovimo katero kmalu svojo deurno centralo, ki naj ima katerokoli obliko, samo da je na zdravi podlagi. Poleg denarne centralne je potrebna tudi blagovna centrala, in to ne samo za en kraj; ampak za celo deželo, kjer prebivajo Slovenci in Hrvati.

Razorožiti je treba strankarski duh ter vse, kar bi nas moglo ovirati na potu razvoja v gospodarskem napredku.

Bilanca našega gospodarstva je žalostna, a s skupno silo in z vztrajnim delom moremo doseči močno aktivno postavko. Delujmo in pustimo strankarstvo pri miru, ker to nas prej ali slej ugonobi v kolikor nas ni še ugonobilo. Prepričanje slehernega je sveto. A gospodarstvo pozna samo eno: to je delo in voljo za delo. Emmy.

«Gospodarski vestnik». Pred seboj imamo septembersko številko «Gospodarskega vestnika», prepolno najraznovrstnejše snovi. Posebno važni so članki o jesenskem kmetovnem delu. Vsak naš kmet mora vstopiti v obširni krog čitateljev «Gospodarskega vestnika». Evo vsebino 9. številke tega velevažnega in obenem velenimivega gospodarskega glasila našega ljudstva: Uredništvo: Kruh. Splošno gospodarstvo: Hravatin Keist; O zavarovanju (dalje). Zivnorenje: Ing. Podgornik Anton; Skrbni, da bodo kokoši nesle tudi po zimni. Nadzornik Klavžar Milon; Novi predpisi o spuštevalnicah bikov. G. F.; Pitanje prašičev. Razstave bikov in junčkov. Mlekarstvo: Popravek. Ing. Koliko masla lahko dobimo iz 100 kg mleka. Čebelarstvo: Gorkič France; Ureditve prevajanja čebel na pašo. Kletarstvo: Usaj Just; Pripravljanje zdravo, dobro in stanovitno vino. Ing. Velicogna Lucijan; Trgatev na Vipavskem Sadjarstvo: D. V. Vrbov zavrič. Poskusno gnojenje sadja z umetnimi gnojili. Poljedelstvo: Lzkopavanje, spravljanje in hranitve krompirja. Keda naj gnojimo s čilskim solitrom. Poročila: Dr. T.; Ribolovne pravice v novih pokrajinah. Obrtni in kmetijski pouk: Gospodinski tečaj v zavodu šolskih sester v Temaju. Gospodar, kolektor. Sept. Vprašanja in odgovori: 62. Kam naj sadim češnje? 63. Kako naj gnojim šparglje? 64. Kaj je vzrok zdržavanju mleka pri kravi? 65. Kako spoznam, ali je platno čisto? 66. Ali škoduje uskopljeno listje svitoprejkam? 67. Kako se ukotovi po mleku, ali je krava breja? 68. Kako se ohranijo kumare sveže? Tržne cene. Gospodarski drobci.

Matija Vertovc

Ta znameniti župnik, kulturni delavec, narodno-gospodarski pisec, je bil rojen dne 28. januarja 1784. v Smarjah pri Ajdovščini, umrl v St. Vidu pri Vipavi dne 2. septembra 1851.

Spisal je knjige o kemiji, vinogradništvu, zvezdoslovju, prirodoslovju, občno povestnico, shodne govore. V listu «Illyrische Blätter» je pričel v letu 1821. sestavek: «Ursprüngliche Bildung der Wippacher Gegend». Tedaj je bila župnija St. Vid — kakor ves vipavski dekanat in tudi župnija Prosek — pod gorisko škofijo. Dne 29. junija l. 1831. pa je prišla dekanija Vipava pod ljubljansko škofijo. Prosek pa pod tržaško-koprskega škofa.

V svoji «Vinoreji» iz leta 1844. na 112 strani, piše Vertovc: «Pod Oglejem so bogatini, mnogi grofovskega stanu, ki imajo v zemeljskih lastninah dvakrat do štirikrat 100.000 goldinarjev vrednosti prav rodovitnega sveta, kateri je ob času Kristusa še med morjem ležal; vendar veliko in nevtrudljivo skrbje za množenje gnojnega kupa; hodijo ob delavnih v kanofovske oblečeni in pravijo iz ust slavnega Rimca Katona: de mora kmetovalec od tega živeti, in s tem se oblačiti, kar sam prideluje. Pater familias vendacem, non emacem esse oportet. (Gospodar naj prodaja in ne vkupeje.) Enako ravno tako pravi Plini: Nequam agricola, quisquis emit, quod praestare ei fundus potest. (Slab kmetovalec, kateri vkupeje, kar mu da lahko kmet.)

Ali se bodo gospodje po kmetiško, in kmetje po gosposko držali? —

De bi se vendar kmet nad njimi razgledal! Ko se jim detice rodi, vsade 1000 murvinih dreves in pravijo: kar se bo iz teh dreves pridelalo, bo detetu za balo in doto. De bi vendar tudi kmet na vsaciga otroka, ki mu ga Bog da, saj tri sadne, ali po razloku kraja, po tri murvine drevesa usadil! Deželani moj! Nikar ne zamerite, de tukaj take navke in svete najdete; daje vam jih in priporočuje za vaš prid vneto in za osrečenje domovine goreče srce! Svojim sinovom obučuje prevelike dele, hčeram prevelike dote in bale; vaše oblačila, nekada bolj domače, so zdaj večidel kuovine; brusena zemlja vam veliko obuvall zgara, na nove večkrat nepotrebne sege, na prijetni življenje se vadite: za vse te in enake potrebe in stroške bote mogli z

Loterijske številke
izrebaue dne 5. septembra 1925:

Bari	47	63	25	88	5
Firenze	37	47	48	14	12
Milano	12	34	84	55	26
Napoli	61	57	87	28	73
Palermo	41	72	42	80	78
Torino	29	14	88	21	37
Roma	85	81	5	60	11
Venezia	77	21	67	82	63

Borzna poročila.
DEVIZE:
Trst, 5. sept. Amsterdam od 100.— do 1120.—
Belgija od 111.— do 118.—; Pariz 116,50 do 117,25
London od 120,70 do 121,10; New York od 24,92
do 25,10; Španija od 354.— do 360.—; Švica od
483.— do 487.—; Atene od 37.— do 38,75; Berlin
od 590.— do 600.—; Bukarest od 12.— do 12,50.
Praga od 73,25 do 74.—; Ogrska od 0,0348 do
0,0355; Dunaj od 0,0350 do 0,0360; Zagreb od
44,35 do 44,75.
VALUTE:
Trst; 5. sept. Avstrijske krome od 0,0345
do 0,0360; dinarji od 44.— do 44,60; dolarji od 24,60
do 25,05; noveli po 20 frankov od 85.— do 100.—;
funt Sterling od 120,50 do 121.—.
Benetjske obveznice 71,50.
Zürich, 5. septembra Italija 20,76%; London
25,11%; Pariz 24,23; New-York 51,7%; Beograd
9,20.

Inserrirajte v „Edinosti“

veči vrednostjo, umetnostjo in marljivim prizadevanjem previditi, ali pod zlo itil-Opomba: Kanafos, das Hanfgewebe, prtenina, konopina; prde iz srednje latinščne canevassium in iz gršoine kanabis. Prtenina je pravi stari vipavski izraz. Prtenicaste hlače so prodajali na semnjih; bile so bele ali črne. Barvali so jih v ruju, v velikem kotlu so skuhalil ruj, (rhus cotina, der Sumach, Färberbaum), in v tej tekočini so barvali hlače; vsaka namočena tkanina, bela bombažasta štrana namakana v tej tekočini je dobila črno barvo. Nekdaj so prodajali po semnjih kolovrate, motovila, predvilo iz lanu in iz konoplje, o katerem nima današnji svet več pojma. Zensstvo je pridno predlo, žensstvo je tudi pletlo nogavice, jope itd. iz konca, bombaževine, volne ter šivalo in kepalo obleko. Sveto pismo govori v branju iz pregovorov Salomona kralja 31, 10—31, v katerem se bere na dan so. Ane, o krepostni ženi, katera zna prestil, sukati tkanino, povemo. Tudi Mati Božja je prela in napravljala obleko za svojo družino. Sveti Hieronim priporoča Leti in Pakatohi naj pridno predeči in pleteti.

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, dne 20. septembra t. l. ob 11. uri dop. v prostorih posojilnice.
DNEVNI RED:
1. Poročilo načelnstva.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Čitanje revizijskega poročila z dne 20. 1925.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1924.
5. Dodata volitev enega člana načelnstva.
6. Slučajnosti.
Sv. Križ, dne 4. septembra 1925.
NAČELNIŠTVO.

NAZNANILO.
Odpri sem novo zalogo vina na debelo v lastni hiši.
Imam na razpolago po najnižjih cenah in v velikih množinah belo in črno istrsko najboljšje vrste, 10 do 11 stopinj. Zraven tega marsalo in domači tropinovce. Na deželo pošiljam po železnici iz tranzita.
Fran Tomažič
trgovec z vinom na debelo
Trst, Via Caprin 4. (614)

KRONE po 2.25
plačuje
ALBIZIJ POVI, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

DAROV!
V počastitev spomina pok. Franje vd. Pertot darujeta dve sestri L 20 za Sol. društvo. Mesto venca na grob pok. Pepcu na Vogerskem daruje brat Gotard L 25 za Solško društvo. Pokoščniku blag spomin, darovalcu srčna hvala.
V počastitev spomina blagopokojne g. e. Franje vd. Pertot daruje Mrika L 100 ženski podružnici Sol. društva. Srčna hvala!
Mesto cvetja na grob pok. Franje Pertot se je nabralo na Spolovini L 75. Darovali so: po L 20: Japa Spolovar in Marija Humpljak; po L 5: Karla Garbais, Guštin, Ivan Pertot, Marija Marc, Mali Spolovar, Josip Pertot, Jožef Pertot. — Srčna hvala vsem! Denar hrani upravnništvo.

MIRODILNICA MARIO FERLIN
Sv. Marija Magdalena zgorja 2 Divio. el. 774
Pozabljena Via Carnea 10 (Vojal Via Madonna del mare)
prodaja na debelo in drobno.
Barve, laki, copiti, šipe, žebji, cement, sadra, žveplo, modra gascia itd. — Potreba na dom.
Bogata izbora slikarskih vzorcev (štampev)
Velika izbora cepilnih potrebščin
Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Giusto Pacor - Trst
Via Cedlia de Rittmeyer 20
Manufakturno blago in drobnarije
Bombaževine — Perilo izdelano in za meter — Pletenise — Nogavice — Drob-narije.
Cena nizka. Postrežba točna.

Naša zavarovalnica „UNION“
je največja svetovna zavarovalnica
Delniški kapital Fr. 20 Milijonov, zav. kapital v veljavi čez 70 Milijardov Fr.
Ustanovljena 1828.
Generalni zastopnik
AVGUST RAVNIK - GORICA
Via Barzellini št. 2, I. 48
— Zastopniki se še sprejemajo. —

Hranilnica in posojilnica v Sv. Križu pri Trstu
registрована zadruga z nom. zavezo
vabi na
redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, dne 20. septembra t. l. ob 11. uri dop. v prostorih posojilnice.
DNEVNI RED:
1. Poročilo načelnstva.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Čitanje revizijskega poročila z dne 20. 1925.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1924.
5. Dodata volitev enega člana načelnstva.
6. Slučajnosti.
Sv. Križ, dne 4. septembra 1925.
NAČELNIŠTVO.

NAZNANILO.
Odpri sem novo zalogo vina na debelo v lastni hiši.
Imam na razpolago po najnižjih cenah in v velikih množinah belo in črno istrsko najboljšje vrste, 10 do 11 stopinj. Zraven tega marsalo in domači tropinovce. Na deželo pošiljam po železnici iz tranzita.
Fran Tomažič
trgovec z vinom na debelo
Trst, Via Caprin 4. (614)

KRONE po 2.25
plačuje
ALBIZIJ POVI, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

MIRODILNICA MARIO FERLIN
Sv. Marija Magdalena zgorja 2 Divio. el. 774
Pozabljena Via Carnea 10 (Vojal Via Madonna del mare)
prodaja na debelo in drobno.
Barve, laki, copiti, šipe, žebji, cement, sadra, žveplo, modra gascia itd. — Potreba na dom.
Bogata izbora slikarskih vzorcev (štampev)
Velika izbora cepilnih potrebščin
Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Giusto Pacor - Trst
Via Cedlia de Rittmeyer 20
Manufakturno blago in drobnarije
Bombaževine — Perilo izdelano in za meter — Pletenise — Nogavice — Drob-narije.
Cena nizka. Postrežba točna.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000—
Telefon: 5—18, 22—98
PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI
Glavnica in rezerva Dinarijev 60.000.000—
Telefon: 5—18, 22—98
Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4%, na tekočih računih po 4 1/2%
vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.
Podružnice:
GORICA, Brežice, Celje, Ljubljana, Maribor, Ptuj, Slovenj Gradec, Zagreb
Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo
Blagajna je odprta od 9 1/2—12 1/2, in od 14 1/2—18 41

LUIGI GREGORICH

TRST — VIA GINNASTICA ŠT. 15.

URARNA - ZLATARNA A. SILVESTRI
Trst — Via Udine 26 — Trst
kupi, prodaja, zamenjava zlato, srebro in dragulje.
Poprave z jametvom

Občeznana čevljarnica L. REBEZ
Trst, samo v ulici Carducci 35
Moško, žensko in otroško obuvale in cokije po izredno znižanih cenah.
Sprejemajo se naročila po meri
Prodaja ustrojnih kož na drobno in debelo.

Ako kvarijo vaš obraz mozolčki madeži pege trdnice efells bule tvoril eczemi
in vsi v to vrsto spadajoči kožni izbruhi, ki skrivajo lepo obraz in škodijo meh-kobi kože in ki se porajajo posebno v vročih mesecih vsled močnega solnca, se zdravijo uspešno z antifeldično vodo «Pertinax», ki je gotovo sredstvo, rabljivo z največjo lahkoto in ki je na prodaj v vseh lekarnah.

Predno kaj nakupite, obiščite Veliko skladišče pohištva ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rafforli št. 1 — Via Malcontento št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

Ljubljanska posojilnica
registrovana zadruga z omejeno zavezo
Ljubljana, Mestni trg št. 6
Hranilne vloge na knjižice in tekoči račun
= obrestuje najugodnejše =
Posojila daje le proti popolni varnosti na vknjižbo in proti dobremu poroštvu (66)

Pohištvo
luksozno in navadno
Gelosa Beniamino & Figli
TRST
Via Carducci št. 20
Telefon 42-33
Specijaliteti masivnih sob iz bukovega lesa, po zmernih cenah. (397)

Zobozdravniški ambulatorij v Sežani št. 68.
Odpri vsaki dan izven srede in sobote.
V sredo in sobotah v Nabrežini od 12-2. (504)
Stanko Perhavec.
ZOBOZRAVNIK DR. L. MERMOLJA
specijalist
za zobne in ustne bolezni sprejema
v Gorici na Travniku št. 5, II.
od 9-12 in od 3-5 (67)

Starodavna tovarna tehnic, urež in mer Giuseppe Florenz & Co
z zalogo in delavnico za poprave 515
v Via Ant. Cuccia 6, Telefon 13-64
naznanja svojim cenj. odjemalcem, da so se dopustile se tehničice za trgovske potrebe sistema «Florenz» k mirosodni poskušnji glasom metričnega pravilnika, ki je stopil v veljavo s 1. januarjem 1924, tudi v novih pokrajinah.
Popravila se izvršujejo točno in po zmer-nih cenah.

Röntgenološki zavod za zdavljenje in diagnostiko primarija dr. A. de Fiori
v Gorici, Corso Vitt. Em. III. št. 15
Sprejema od 9-2 in od 2-4

Predno kaj nakupite, obiščite Veliko skladišče pohištva ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rafforli št. 1 — Via Malcontento št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

Ljubljanska posojilnica
registrovana zadruga z omejeno zavezo
Ljubljana, Mestni trg št. 6
Hranilne vloge na knjižice in tekoči račun
= obrestuje najugodnejše =
Posojila daje le proti popolni varnosti na vknjižbo in proti dobremu poroštvu (66)

Pohištvo
luksozno in navadno
Gelosa Beniamino & Figli
TRST
Via Carducci št. 20
Telefon 42-33
Specijaliteti masivnih sob iz bukovega lesa, po zmernih cenah. (397)

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Glavnica in rezerva Dinarijev 60.000.000—
Telefon: 5—18, 22—98
PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI
Glavnica in rezerva Dinarijev 60.000.000—
Telefon: 5—18, 22—98
Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4%, na tekočih računih po 4 1/2%
vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.
Podružnice:
GORICA, Brežice, Celje, Ljubljana, Maribor, Ptuj, Slovenj Gradec, Zagreb
Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo
Blagajna je odprta od 9 1/2—12 1/2, in od 14 1/2—18 41